

"DRAUGAS"
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
IŠEINAS KAS
ČETVERGAS
MIESTE
WILKES-BARRE, PENN'A.
314 E. Market St.
KAINA METAMS:
Suvenytose Valstijose . . . \$2.00
In Kanadą ir kitas šalis . . . \$3.00
APSKELBIMU KAINOS ATSKYRIUM.
Raskite šiuos siuntis antraštes:
REV. A. KAUPAS,
64 Church St., Pittston, Pa.
Pisinas siuntis ir su visokiais reikalais reikia
rašyti šiuo adresu:
"DRAUGAS",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Newspaper
"DRAUGAS"
(THE FRIEND)
Official Organ of the Lithuanian Roman
Catholic Alliance of America
PUBLISHED EVERY THURSDAY,
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States . . . \$2.00
Canada and other Parts . . . \$3.00
Advertising Rates on Application.
All Communications and Money Orders
must be addressed to:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienijimo Lietuviu Rymo-Kataliku Amerikoje.
No. 33. WILKES-BARRE, PA., 20 D. LIEPOS (JULY) 1911M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.
Metai III.

Septintoji Nedelia po Sekminių.

Lekcija. Rym. VI, 19—23.
— Broliai: Žmogišku būdu sakau, dėl silpnybės jūsų kūno, nes kaip išdavinėjo jus šanarius tarnavimui biauurybei ir neteisėbei ant neteisybės, taip dabar išduokite savo šanarius tarnavimui teisybei dėl pašventinimo. Nes kada buvote nuodėmės tarnais, buvote liūsi nuo teisybės. Kokįgi tada tuo laiku turėjote pelną iš anų daiktų, iš kurių dabar gėditės? Nes jų galas yra mirtis. O dabar budami išliuosuoti nuo nusidėjimo, o pastoję Dievo tarnais, turite savo pelną ant pašventinimo, o galą — amžiną gyvenimą. Nes alga už nuodėmę yra mirtis. O Dievo malonė, amžinas gyvenimas Kristuje Jėzuje, mūsų Viešpatyje.

Evangelija. Mat. VII, 15—21. — Anuomet tarė Jėzus savo mokiniams: Saugokitės netikrų pranašų, kurie pas jus ateina avių rubuose, o viduje yra draskančiais vilkais. O iš jų vaisių pažįsite anuos. Ar-gi renka iš erškėčių vynu uogas arba iš usnių fygas? Taip visokis geras medis duoda gerą vaisių, o blogas medis duoda blogus vaisius. Geras medis negali išduoti blogų vaisių, nei blogas medis išduoti gerų vaisių. Visokis medis, kuris neduoda gero vaisiaus, bus iškirstas ir į ugnį įmestas. Dėlto iš jų vaisių pažįsite juos. Nekiekvienas, kuris man sako: Viešpatie, Viešpatie, įeis į dangaus karaliją, bet kuris daro valią mano Tėvo, kursai yra danguose, tas įeis į dangaus karaliją.

NETEISUS PRANAŠAI.

Ganytojas mūsų sielų, Jėzus Kristus, šios dienos evangelijoje duoda mums persėgėjimą, kad saugotumėsi neteisius pranašus. Mėlagingi mokytojai, kaip senovėje Farizėjai, savo puošniu išvaiziu, gal suklaidinti neatsargią sielą; bet, jų jų blogi norai aiškūs, kada jie nori Kristaus avis ištraukti iš avininko, tai yra, katalikų Bažnyčios. Paviršutinių išvaizį ir nuduotą uolumą reik laikyti už nieką, jei jie nėra sujungti su sveiku mokslo ir paklusnumu Bažnyčiai. Tie, kurie Bažnyčios valdžiai priešiški, nors jų paviršius ir kasin koks būtų, bet viduje jie yra draskančiais vilkais.

Iš jų vaisių pažįsite juos, štai mūsų Viešpaties nurodymas ženklas; tie, kurie daro atskalas, kurie nepasiduoda teisotai valdžiai, kurie sėja nesutikimus, tie yra neteisūs pranašai, jų reik saugotis.

Šventi vyrai, kuriuos pašaukė Dievas, kad skelbtų jojo mokslą, neštų ramybę žmonėms geros valios, jie gerbia valdžią Bažnyčios, kuri yra stulpas ir pamatas tiesos. Ką norint Bažnyčia patvirtina, jie priima ir mokinina, o ką nors Bažnyčia pasmerkia, jie atmėta. Šie yra pranašai, kuriais galime užsitikėti, jie stengiasi užlaikyti Vienybės Dvasią ramybės ryšyje.

Argi renka iš erškėčių vynu uogas arba iš usnių fygas? Taip visokis geras medis duoda gerą vaisių, o blogas medis duoda blogus vaisius. Geras medis negali išduoti blogų vaisių, nei blogas medis išduoti gerų vaisių. Visokis medis, kuris neduoda gero vaisiaus, bus iškirstas ir į ugnį įmestas. Dėlto iš jų vaisių pažįsite juos. Nekiekvienas, kuris man sako: Viešpatie, Viešpatie, įeis į dangaus karaliją, bet kuris daro valią mano Tėvo, kursai yra danguose, tas įeis į dangaus karaliją.

Neapsigaudinkime toliau, atsidurkime nuo neteisius pranašų, sugrįžkime į mūsų Tėvo namus ir prižadėkime Jam, prie Jo Kojų amžiną ištikimumą; te velnias, svietas ir kunas nesidžiaugia daugiau mūsų nuopoliomis.

Iš to, ką Viešpats Jėzus pasakė, yra aišku, jog ne kiekvienas, kuris sako: Viešpatie, įeis į dangaus karaliją. Tik tie, kurie geras vaisius išduoda, gal tikėtis išganymo. Pats vienas katalikų tikėjimo išpažinimas da neišgany, jei nebus gerų darbų, nes tikėjimas be gerų darbų yra numiręs. Nusidėjėliai, eretikai ir atskalonai gal šaukti Viešpatie, Viešpatie, bet veltų, jie gal lupomis garbinti Dievą, bet jų širdis yra toli nuo jo. Amžutinį išvaizį ir nuduotą uolumą reik laikyti už nieką, jei jie nėra sujungti su sveiku mokslo ir paklusnumu Bažnyčiai. Tie, kurie Bažnyčios valdžiai priešiški, nors jų paviršius ir kasin koks būtų, bet viduje jie yra draskančiais vilkais.

Katalikiškos Žinios.

Šv. Tėvas davė du milijonu dolerių Messinos atnaujinimui.

Ateina valdiška žinia, jog popiežius dovanuoja du milijonu dolerių (dešimt milijonų lirų) atstatymui Messinos, sugriautos žemės drėbimo 1908 m. Atstatyta 218 bažnyčių, 156 namai, 26 mokyklos ir 8 vienuolynai. Milijonas dolerių išdalinta šeimynoms žuvusių katastrofoje.

Užrašė bažnyčią ant vyskupo.

West Hazleton'o lenkai, kurių bažnyčia buvo užrašyta ligšiol ant svietiškių globėjų, perrašė ją ant vyskupo M. J. Hoban ir jo įpėdinių.

Sustraikavo dėl nigerio.

Šeši baigusieji Krikščionių Brolių mokyklą St. Louis, Mo., nenorėjo imti diplomų, jei diplomus bus duotas taip-pat nigeriui, kursai mokinosi su jais trejus metus. Tečiau mokyklos vyriausybė pasakė, kad katalikų bažnyčia yra viena ir ta pati lygiai visoms tautoms ir rasėms. Straikininkai turėjo nusileisti.

Bus išventintas ir kunigus.

Pabaigoje šio mėnesio vyskupas M. J. Hoban išventins ir kunigus diakoną Simaną Struckų, baigusį mokyklą St. Bonaventure's Seminarijoj Allegheny, N. Y. Tikima, kad naujas kunigas bus paskirtas asistentu Pittstono lietuvių parapijoje. Primicijos bus laikomos Plymouth'e, kur gyvena primicijanto tėvai.

Nubaudė vyskupą.

Apvaikščiojant palaimintuosios Joanos iš Arc diena Nimes'o vyskupas (Prancūzijoje) iškėjo popiežiaus vėluvą. Užtai teismas nubaudė vyskupą vienu franku (20 centų) koros. Tuomet kažinkoks vaikščias sušuko teismo namuose: "Tegyvuoja popiežius!" "Tegyvuoja karalius!" Vaikščia uždarė šaltojoje vienai dienai.

Vasaros Mokykla Chicago katalikams.

Pirmoji vasaros mokykla Chicago katalikams tapo atidaryta De Paul universitete liepos 3 d. Mokykla trauksis iki 11 rugpjūčio. Bus skaitomi universiteto kursai. Jų klausytojai galės gauti ir laipsnius.

Socijalistas užpyko, išsišoko ir atsiprašė.

Kongresmonas Berger iš Milwaukee neseniai kalbėjo sociologų susižiavime Sagamore Beach, Mass. Vie-

nas klausytojų Dennis A. McCarthy, kursai yra savaitrašio "The Sacred Heart Review" redaktoriaus padėjėju, paklausė Berger'o ar socijalistai tikisi laimėti išnaujo Milwaukee miestą ateinančiuose rinkimuose. Berger užpyko, sugniaužė kumštį ir šoko prie McCarthy, šaukdamas: "Rymo katalikų bažnyčia gaus savo, jei nenustos priešintis socijalistų partijai Milwaukee'je!" Bet niekas susirinkusių nepritarė iškarščiavusiam socijalistui. Tuomet Berger atsiprašė klausytojų ir paties McCarthy už nemandagų pasielgimą ir atšaukė aštrius žodžius, ištartus užpykimo valandoje.

Vilnius. Naujas Dumas atstovas nuo Vilniaus miesto, vieton mirusio Montvilo, birž. 9 d. išrinkta Ochotnickis, lenkas, prisiskaitęs save prie bepartijinių progresistų.

Mazeikiai. (Telšių pav.) Pernai mūsų apeliokėje perkunija pridare daugybę aibių; subruzo tada tirkšlikiai manyti apie perkunsargius. Vieną pastatė ant bažnyčios stogo, kitą prie klebonijos. Letekių sodžiūje aštuonius perkunsargius padirbdino. Statė iš Mazeikių geležinkelio inžinierius. Stulpus augštumo po 7—8 sieksnius, patį pasidirbo, darbas ir visi prietaisai apsidėjo po 15 rub. vienas stiebas. Ant bažnyčios perkunsargis padirbtas žemiau varpyničios kryžiaus 6—7 pėdas ir atstokai taipogi.

Ši pavasarį tasai pats inžinierius statė keletą perkunsargių vieksniškams. Krakių maluninkas pastatė prie maluno perkunsargi augštumo 7 sieksniai. Antrą gi jis pastatė prie vilnų verpiamosios dirbtuvės.

Plokščiai. (Naum. pav.) Šeštinių šventėms susilaukė labai didelės naujienos — vargais ne galais vyresnybė uždare smukles. Metai, kaip buvo antros suiegos nutarimas šventadieniais ir sekmadieniais uždaryti visas smukles, kad degtinės ir alaus nebūtų nei lašo.

Nutarimas buvo nusiųstas stačiai gubernatoriui. Susipratusiems ukininkams buvo darbo! Dabar plokščiečiams reikėtų atkreipti aki, kad nepardavinėtų pro užpakalines duris. Girdėti, kad šinkorius nori atšaukti sueigoje, kad vėl atidarytų smuklę. Reikia nepasiduoti.

Luokė. (Šiaulių pav.) Birželio 1 d. mūsų miestelyje kilo gaisras. Ugnis pradėjo degti iš P. Novickio kutelės diena buvo vėjuota ir laikas sausas, sudegė geroka miestelio dalis; išviso sudegė 36 butai. Laikė gaisro subėgo daugybė žmonių iš parakvijos ir ačiu uoliam darbui pasisekė nelaimė sulaikyti. Luokiškiams reikėtų padidinti ugnegesių įrankius ir įgyti dar vieną mašiną, nes čia gaisrai — dažnas atsitikimas.

Pasvalys. (Pan. pav.) Po gaisrui pasvaliečiai padarė nutarimą skirstyties vienasėdžiuosna. Ukininkų pilnų 96, balsų buvo 169. Reikia

Netoli devyni tukstančiai dolerių surinkta Scrantono diecezijos bažnyčiose nukentėjusiems Throop'o nelaimėje.

Jo Malonybė vyskupas M. J. Hoban buvo paliepęs daryti rinkliavas visose savo diecezijos bažnyčiose nukentėjusiems minėtinioje Throop'o nelaimėje, (žuvo kasykloje 74 angliakasiai). Sumesta viso \$8.731.07. Tie pinigai ir atiduoti komitetui. Iš visų šaltinių sudėta daugiau, kaip 100 tukst. dolerių.

Iš Lietuvos.

Viešintos. (Ukmerg. pv.) Miestelis visai prastas. Parapija netaip maža, bet nadingų įstaigų visai neturi. Jos būtų labai reikalingos. Butinai reikia krasos, nes kitos visos toli. Nėra "Vartotojų draugijos", ir vietiniai žydėliai tuomi la-

bai naudojasi — prekės visuomet Viešintose brangesnės, negu kitur. Truksta ir arbatnamio; atvažiavus nėra kur sušilti — tik tai tamšų, dvokią aludžių ir smuklių kambariai. Taipogi nėra nei vaistinės nei gydytojo.

Vilnius. Naujas Dumas atstovas nuo Vilniaus miesto, vieton mirusio Montvilo, birž. 9 d. išrinkta Ochotnickis, lenkas, prisiskaitęs save prie bepartijinių progresistų.

Mazeikiai. (Telšių pav.) Pernai mūsų apeliokėje perkunija pridare daugybę aibių; subruzo tada tirkšlikiai manyti apie perkunsargius. Vieną pastatė ant bažnyčios stogo, kitą prie klebonijos. Letekių sodžiūje aštuonius perkunsargius padirbdino. Statė iš Mazeikių geležinkelio inžinierius. Stulpus augštumo po 7—8 sieksnius, patį pasidirbo, darbas ir visi prietaisai apsidėjo po 15 rub. vienas stiebas. Ant bažnyčios perkunsargis padirbtas žemiau varpyničios kryžiaus 6—7 pėdas ir atstokai taipogi.

Ši pavasarį tasai pats inžinierius statė keletą perkunsargių vieksniškams. Krakių maluninkas pastatė prie maluno perkunsargi augštumo 7 sieksniai. Antrą gi jis pastatė prie vilnų verpiamosios dirbtuvės.

Plokščiai. (Naum. pav.) Šeštinių šventėms susilaukė labai didelės naujienos — vargais ne galais vyresnybė uždare smukles. Metai, kaip buvo antros suiegos nutarimas šventadieniais ir sekmadieniais uždaryti visas smukles, kad degtinės ir alaus nebūtų nei lašo.

Nutarimas buvo nusiųstas stačiai gubernatoriui. Susipratusiems ukininkams buvo darbo! Dabar plokščiečiams reikėtų atkreipti aki, kad nepardavinėtų pro užpakalines duris. Girdėti, kad šinkorius nori atšaukti sueigoje, kad vėl atidarytų smuklę. Reikia nepasiduoti.

Luokė. (Šiaulių pav.) Birželio 1 d. mūsų miestelyje kilo gaisras. Ugnis pradėjo degti iš P. Novickio kutelės diena buvo vėjuota ir laikas sausas, sudegė geroka miestelio dalis; išviso sudegė 36 butai. Laikė gaisro subėgo daugybė žmonių iš parakvijos ir ačiu uoliam darbui pasisekė nelaimė sulaikyti. Luokiškiams reikėtų padidinti ugnegesių įrankius ir įgyti dar vieną mašiną, nes čia gaisrai — dažnas atsitikimas.

Pasvalys. (Pan. pav.) Po gaisrui pasvaliečiai padarė nutarimą skirstyties vienasėdžiuosna. Ukininkų pilnų 96, balsų buvo 169. Reikia

atminti, kad ligi šio laiko jau kelius kartus buvo mėginta panašius nutarimus daryti, bet nepasisėkdavo.

Salos. (Ukm. pav.) Naujalaičių sod gegužės 20 d. susilaukė matininko. Pradėtas darbas. Bet pasidarė baisus suirimas, kokio nei viename sodžiūje nesigirdė. Atsirado norinčių trukdyti darbą. Paliko tik tai kainuoti ir valakus dalyti. Bet tie nesiliauja, davė prašymus, telegramas gubernatoriui, patį važiavo. Dirbtų neina. Padavė teisman vyriausybę; bet jie tikisi, nors karsią juos, nepasiduosią. Kas atsitiks, negalima atspėti.

Joniškis. (Šiaulių pav.) Joniškio miestelis, kaip ir dauguma Lietuvos miestelių, apgyvendintas žydais, kurių rankose yra visa prekyba. Paskutiniame laike miestelio viduryje išdygo keletas lietuvių krautvių, kurių savininkams neblogo sekasi. Šitą patėmiję, žydai padarė slapta nutarimą neatiduoti nuomon prigulinių jiems miestelio centre namų lietuviams krautviniams. Ir tas nutarimas jau pradėta vykdyti gyvenimui. Lietuviai turėjo viltį palikti miestelio viduryje, paėmus kuomet nors į savo rankas prigulinius Joniškio miestelėnams (kurie beveik visi lietuviai) dvejus namus. Vienus iš tų namų keletą metų nuomavo žydai Krėmeris. Bet laike paskutiniojo ištikusio Joniškio gaisro tie namai sudegė. Ir 30 gegužės š. m. buvo padaryta miestelėnų sueiga, kad apsvarstyti, kokių būdu tuos namus pataisyti patiesiems, ar kam nors pavesti ant tam tikrų išlygų pastatyti toj vietoj naujus namus. Sueigon atvyko keletas lietuvių ir žydų, norėjęs lietuvių ir žydų, norėjęs lietuvių apimti namų statymą. Nutarus miestelėnams pavesti namų statymą kam nors tam tikromis sąlygomis, vienas iš lietuvių paklausė apie tas sąlygas ir vieton paaiškinimo buvo pusėtina išbarts ir privers tas prasišalinti iš sueigos. Antram gi patarus miestelėnams pavesti tų namų statymą kam nors iš savųjų — lietuvių, buvo atsakyta: "bajorų mums nereikia!" (nors šio ir lietuvių buta), ir pasigirdo balsai, šaukiantieji "Mums yra Krėmeris ir kito nereikia". Kai-kurios iš miestelėnų labai mustebino toks apsisėjimas su lietuviomis, kodėl taip griežtai jiems atsakyta, kodėl su žydais švelniai apseita, lengvai derėtasi ir namai statyti pavesta — jis galės juose 12 metų gyventi. Sueigai pasiūlymus ir išgėrus gerai "ma garyčių", kiti iš miestelėnų vos ant rytojaus parėpėjo

Kandrenėlių sod. (Skapiškio par.). Kandrenėliai pasidalino vienasėdžiais ir visi labai džiaugiasi. Jaunimo nors yra išbėgusių Amerikon, bet likusieji šiek tiek prasilavinę. Retkarčiais gražiai pasilinksmina, nebėra nei muštynių, nei girtų.

Pilviškiai. (Mariam. pav.) Birželio 5 (18) d. buvo "Darbininkų Krikščionių Draugijos" susirinkimas. Pirmą ninkas perskaitė praeito susirinkimo protokolą. Buvo paaikšintas kasos stovis ir nutarta nariams pinigų neskolinti ligi nutarimo, todėl kad kasoje pinigų mažai. Pašalpos nutarė duoti: ligo-

niui susirgus 2 rb. savaitę, posmerinės pašalpos daviams atidėtas ligi kito susirinkimo, — galutinai nenu-tarė, dėl to, kad šian susirinkiman mažai teatvyko narių. Knygas nutarta ap-taisyti. Vienas iš narių (A. M.) sumanė šitaip: ukinin-kai tariasi savo draugijų su-sirinkimuose, kad reikia rei-ka laukti samdant, nuo darbi-ninkų paliudijimo, be to ne-priima. A. M. paaikšino su-sirinkimui, kad darbininkai, privalo reikalauti iš ukinin-kų paliudijimo, ar jis gerai alga atidavė, ar nenuskrau-dė darbininko ir t.t. Reiktu pagalvoti.

Valkininkai. (Viln. gub.) Antrą kartą man tenka buti Valkininkuose ir antrą kar-tą reikia stebėties kai-kurių žmonių pasišventimui tau-tiškam darbui. Yra darbščių žmonių ir Vilniaus guber-nijoje, kuriems tikrai rupi su-žadinti ir prikelti tautie-čius iš miego. Ir, žinoma, ge-riausiai tą darbą gali atlikti vietiniai apšviestiesnieji žmo-nės, kurie turi nuolatos rei-kalus su aplinkiniais gyven-tojais.

Vienu iš tokių veikėjų pa-sirodė Valkininkų vargoni-ninkas p. B. Valušis. Jis jau antru kartu rengia čia lietuvišką teatrą. Norėda-mas, kad kaip vakaras, taip ir vaidinimas padarytų ge-resnį įspūdį į žmones, jis pakviečia iš Vilniaus "Są-jungos" vaidintojus-mėgė-jus. Sąjungiečiai kaip žie-ma, taip ir šiuo kartu atliko savo darbą gerai. Šiuo kar-tu, tai yra per Sekmines/ge-gužės 29 ir 30 (birželio 11 ir 12) d. buvo vaidinama net per du vakarus. Pirmą vakarą vaidinta 3 veik. komedija "Švarkas ir Milinė", antrą

namo. Paskum paaikškėjo, kad kaikurie gavo iš žydo geras "chabores" (kyšius).

Reikia pažymėti, kad panašūs pasielgimai nebe pirmą sykį atsitinka: neįbruksi rublio kišenėn keliems, vadinamiems "galviniams", tai reikalo su miestelėnais neatliksi. Tokių "galvinių" yra tik tai keletas žmonių.

Kandrenėlių sod. (Skapiškio par.). Kandrenėliai pasidalino vienasėdžiais ir visi labai džiaugiasi. Jaunimo nors yra išbėgusių Amerikon, bet likusieji šiek tiek prasilavinę. Retkarčiais gražiai pasilinksmina, nebėra nei muštynių, nei girtų.

Pilviškiai. (Mariam. pav.) Birželio 5 (18) d. buvo "Darbininkų Krikščionių Draugijos" susirinkimas. Pirmą ninkas perskaitė praeito susirinkimo protokolą. Buvo paaikšintas kasos stovis ir nutarta nariams pinigų neskolinti ligi nutarimo, todėl kad kasoje pinigų mažai. Pašalpos nutarė duoti: ligo-

Valkininkai. (Viln. gub.) Antrą kartą man tenka buti Valkininkuose ir antrą kar-tą reikia stebėties kai-kurių žmonių pasišventimui tau-tiškam darbui. Yra darbščių žmonių ir Vilniaus guber-nijoje, kuriems tikrai rupi su-žadinti ir prikelti tautie-čius iš miego. Ir, žinoma, ge-riausiai tą darbą gali atlikti vietiniai apšviestiesnieji žmo-nės, kurie turi nuolatos rei-kalus su aplinkiniais gyven-tojais.

Vienu iš tokių veikėjų pa-sirodė Valkininkų vargoni-ninkas p. B. Valušis. Jis jau antru kartu rengia čia lietuvišką teatrą. Norėda-mas, kad kaip vakaras, taip ir vaidinimas padarytų ge-resnį įspūdį į žmones, jis pakviečia iš Vilniaus "Są-jungos" vaidintojus-mėgė-jus. Sąjungiečiai kaip žie-ma, taip ir šiuo kartu atliko savo darbą gerai. Šiuo kar-tu, tai yra per Sekmines/ge-gužės 29 ir 30 (birželio 11 ir 12) d. buvo vaidinama net per du vakarus. Pirmą vakarą vaidinta 3 veik. komedija "Švarkas ir Milinė", antrą

vakara — 1 veik. komedija „Kurčias Žentas“ ir 3 veik. farsas „Tarnas padėjo“. Nežiurint jai, kad pirmasai veiklas yra daug rimtesnis ir pamokantis, tačiau žmonės patiko geriau antrosios dienos, galima sakyti, tuščių komedijėlių vaidinimas.

Kad vakaro programą paplatinus, p. Valušis pakvietė iš Vilniaus žinomąjį smuikininką p. Asą, kuris per abu vakarus užžavėjo publiką gražiu smuikavimu.

Taip pat gražiai padainavo p. Valušio vedamas choras.

Čia reikia pridurti, kad retai kur rastųsi taip gražiai suderintas iš sodiečių balsų choras (arti 100 žmonių). P. Valušis visą savo liuosę laiką atperčia chorui ir senobinėms dainoms. Tam tikslui net turi sudaręs savo parapijoje apie 10 dainininkų kuopelį, kur jis retkarčiais važinėja ir moka dainuoti. Toks mokymas reikalauja daug triūso ir pasišventimo.

Į žmones abu vakarus padarė gerą įspūdį. Ypač tas juos stebino, kad tai daro „ponai“, kurie nesigėdina lietuviškai kalbėti.

Žmonių pirmą vakarą prisirinko gana daug, antrą vakarą jau tik pusė tiek. Gal tai dėlto, kad per daug buvo du vakarų paeiliui, gal tai ir dėl blogo oro, o gal tai ir dėl tos agitacijos, kurią varė vietiniai miestelėnai. Bet vis dėlto žmonės sujūdino, sužadino, pakilo kalbos, pratarimai ir lietuvių vardas daug-daug pakilo ne tik prastuolių lietuvių akys, bet ir svetimtaučių, kurie nebeišdrįs taip greit pasiepti lietuvių.

Vienok taip plataus vakaro įrengimas davė didelį deficitą, kurį reikės padengti... (butų labai gaila, kad tik vienam p. Valušui).

Čia reikia pažymėti, kiek teko patirti, kad vietiniai ir teligantai, išskyrus kleboną, kuone nėkuo prie vakaro neprisidėjo. Tik reikia ačiu tarti tiems sodiečiams, būtent: Budrevičiui M., Balkei B., Mikelioniui, Čibui, Jankauskui, Augštuoliui ir kit., kurie su pasišventimu ėjo pagalbon p. Valušui ir, kiek sugebėdami, dirbo.

Antgalo reikia palinkėti, kad p. Valušis pasekmingai ir toliau darbuotųsi Lietuvos labui ir nenusimintų dėl tų nuostolių, kurie reikėjo pritiirti. Taip pat būtų geistina, kad valkininkiečius pasektų ir kiti Vilniaus gub. miesčiukai, rodydami visiečiai su lietuvių kalba.

Vilkaviškis (Suv. gub.). Šiomis dienomis Vilkaviškio kalėjime numirė 16 metų mergaitė Vladislava Jankauskaitė, iš Kauno gub., Reseinių apskr. Skaujavinskio valsčiaus, Paglepio sodžiaus. Vargšė, mat, norėjo pasiekti Ameriką bet liko sugauta, ir atsigulė net kietuosna kapuosna.

Balninkai (Ukmergės ap.). Tai miestelis, gulintis atstume 29 verstai į šiaurę nuo apskr. miesto, prie dviejų didelių ežerų, vadinamų: Piršos ir Laušių. Apylinkė ežeruose ir žemė nerūderinga, nes dažnai čia yra užeinami smiltynai. Šis miestelis nemažas. Yra katalikų bažnyčia, kuri dabar iš mūro statoma. Žmonėles bestatydami vargsta, prakaitauja, tikėdamiesi susilaukti gražaus, gero darbo vaisiaus!... Apšvietimas

judinus ką nors prie skaitymo, žiūrėk, kad į nosę negautum. Prie viso ir aplinkinių parapijų žmonės skaito šią parapiją už tamsesnę, nes sako, ir Balninkų bažnyčioniu nuėjus kelias dienas atsimeni pašonės skautant. Mat, balninkiečiai jau ne tokie mandagūs, ir bažnyčioje alkūnėmis pripratę stumdyties. Prie degtinės čia taip gi labai pripratę. Bet ką gi daryti, reik laukti geresnio laiko, gal supras kad nors mūsų tautiečiai tos degtinės pavojingumą ir mes ją gerę. Bet ligi sulauksiant tokių šviesių dienelių, reikia ir tvirtai stverties darbo mūsų susipratusiems sodiečiams ir miestelėnams, ir traukti nuo degtinės smarvės jon pažlugusius, aiškinant degtinės pavojingumą ir rodant pavyzdžiais laimingesnio, sveikesnio, tobulesnio, doresnio, gražesnio gyvenimo. Bene galima būtų ir čia rengti lietuviški vakarėliai, dori pasilinksminimai, pratinanti kaip senesnius, taip ir jaunimą (kas labai svarbu) gražiai praleisti liuosą nuo darbo laiką!

„Šaltinis“.

Liet. reformatų pamaldos. Birželio 12 d., sekmdienį, 6 val. vakare Vilniaus reformatų bažnyčioje (prie Zavalnos g.) buvo lietuvių kalba pamaldos. Pamokslą pasakė Biržų pastorius kun. Jokūbėnas. Lietuvių reformatų Vilniuje tėra visai mažai, taigi šiaip nebūna čia lietuvių pamaldų. Bet siodan suvažiuoja lietuviai reformatai nuo Biržų Linkačia labai žemai laikosi ir pavos, tai jiems vyriausiai ir daromos tos pamaldos. Lietuvių susirinkusių į pamaldas buvo apie 50-tį žmonių, bet jų tarpe buvo keletas ir nereformatų. Pamokslas buvo pasakytas kun. Jokūbėno gryną lietuvių rašto kalba.

Valstybės mokesčiai nuo nejudomųjų turty 1911 metais Vilniaus gubernijos — 147.000 rub., Kauno gub. — 86.000 rub. ir Gardino gub. — 130.000 rublių.

Panevėžys. Birželio 4 dieną pasibaigė egzaminai realinėje mokykloje. Atestatus iš pamatinio kurso gavo šie lietuviai: Zenonas Bačalis, Julijus Bučas, Juozas Vidugiris, Vladas Kriščiūnas, Kazys Novakas, Kazys Urbaitis ir eksternas Petras Kartiklis; VII-tąją papildomąją klasę baigė ir gavo teisę stoti į augstąsias mokyklas 34 mokiniai, tarp jų lietuviai: Jurgis Venckunas, Povilas Kairys, Povilas Kirtiklis, Vladas Markevičius ir Stasys Naginskis

Giedraičiai, Viln. g. 9/VI d. Dievo Kūno šventėje turėjo būti iš eilės pamaldos lietuvių kalba. Prieš tą šventę klebonas apskelbė, jog iš Valdytojaus kun. Michalkevičiaus gauta įsakymas atlikti ta dieną pamaldas mišriai: lenkų ir lietuvių kalbomis. Per didžiasias lietuvių šventes, kun. Michalkevičiaus įsakymu, buvo ir pirmiau pamaldos maišomos. Gal taip liepiama, kad lenkams nebūtų nuoskaudos, bet kodėl gi J. M. Valdytojas nėkuomet neįsako lenkų šventėms intraukti lietuviškas pamaldas. Tokie įsakymai erzina žmones ir kelia juose neapykantos jausmus, ypač dabar, kuomet dar žmonės nenurimę dėl buvusiųjų nuštynių.

„Viltis“.

Naujas laikraštis. Nuo liepos 1 d. p. Strazdas žada pradėti leisti naują mėnesinį laikraštį vardu „Teatras“. Šiame laikraštyje bus spausdinami tik teatrininkams reikalingi ir šiaip žinios teatro reikaluose.

Valdaikiai (Pan. pav.). Gaisras iš pypkės. Gegužės 22 d. sudegė 7 ukininkų triobesiai. Priežastis gaisro tokia: vienas ukininkas atsigulė daržinė rūkydamas pypkę, užmigo, pypkę iškrito iš dantų šiauduosna; pats jis tikrai paspėjęs išbėgti.

Pašvitinys (Šiaulių pav.). Gali būti, kad niekur nėra taip apleistų kelių, kaip Pašvitinyje. Nuo miestelio koks varštas, prie Laitašėnų sodžiaus — kaip vanduo išplovė žemę, didžiausi akmenys. Baisu ir važiuoti, kad vežimas nesubybrėtų, arba sprandą nenusisuktum. Jau antri metai taip stovi ir niekas nemano apie pataisymą. Pro Pašvitinio laukus irgi negeresnis kelias — vidurkelėje duobės, akmenys. Apšileidimas.

Pakruojaus par. (Pan. pav.). Meilūnų sod. apsigyveno stebuklinga gydytoja ir labai pragaršėjo mūsų apilinkėje. Gydo sunkiausias ligas: džiovą, nuomari, vėžį ir kitas sunkias išgydomas. Neseniai gydė vaikiną 15 m. iš Višėikių sod. sergantį koja. Gydytojai patarė daryti operaciją, kitaip neišgydys. „Gydytoja“ apsiėmė išgydyti, vaikas išbuvo jos namuose 5 mėnesius ir nieko — koki nuvežė, tokį ir atvežė. Pinigų prakišė 30 rb. Naudos nei jokios, liga paseno, kišenė pratuštinta.

Panevėžys. Gegužės 29 dieną buvo lietuviškas vakaras. Buvo vaidinama: „Viršaičio Vargai“ ir „Gedyminio Sapnas“. Susirinkusieji buvo patenkinti. Vaidintojai pusiau buvo sodiečiai... vaidino neblogai. Labai susirinkusiems patiko dainos, kurias padainavo A. Marijošius vedami dainininkai. Vakaras buvo taisomas „Blaijybės“ naudai.

Senamiestis (Pan. miestas). Šiame kaime gegužės mėnesį išmatavo inžinierius Dimitrijavas ir matininkas Atkočiūnas laukus, kurioj vietoj reikia grioviai kasti. Griovių busių arti penkių verstų. Žemę dalins kitais metais. Pinigus grioviams iškasti gauna iš valdžios ir reikės išmokėti per 15 metų. Pinigų reikės kokių 900 rb.

Tie patys matininkai išmatavo ir Vairadę (Pan. pav.). Griovių išeina 3 verstai. Valdžia skolinanti tam tikslui 600 rb., skolą reikia atiduoti per 15 m.

Adutiškis (Švenč. pav.). Geguž. 21 d. buvo valsčiaus sueiga. Žem. viršininkas pranešė valstiečiams, kad Adutiškio valsčiuje yra 1450 rb. „nedoimkų“. Paskui žem. viršininkas ragino visus, kad įsitaistytų ugnies gesinamąją mašiną, bet valstiečiai atsisakė. Paskum buvo viršaičio rinkimai. Žem. viršininkas liepė visus balsuoti, bet kadangi senasai viršaitis J. Valacka mažai tegavo balsų, tada prisakė persiskirti. Naujojo buvo dauguma. Tada žem. viršininkas sumanė kamuoliukus mėti; laimėjo senasai viršaitis. Kandidatas pasiliko tas pats. Paskum buvo geras

vakarienė, išgėrėme už 70 rb... už viršaičio sveikata.

Plukiai (Pan. pav.). Ši pavasari kaimas išsidalinęs vienasėdžiuosna. Matininkai taipogi išmatavo, kurioje vietoje reikės grioviai kasti. Grioviams kasti valdžia žada duoti 800 rb. Ukininkai manė, kad dovanos. Bet ne — tikrai paskolina, o paskiau dalimis reikės išmokėti. Grioviakasius žada atsiųsti rusus, kurie ir iškas.

Žeimelis. (Pan. pav.). Valstiečių bankas čia buvo nupirkęs žemės iš kn. Live-no. Dabar ją pardavinėja daugiausia rusams, vietiniams gyventojams duoda kur miškas nukirstas su kelmiais ir jei neatsiranda rusas pirkikas.

Pušalotas (Panev. pav.). Negirdėta naujiena — aplinkiniai sodžiai subruzdzo skirstyties vienasėdijosna. Pušaloto sodžiaus laukus matininkas jau išmatavo. Diėnučiai padirbo nutarimą, te čiau dabar nori atsakyti nuo to „klapato“.

Vėviržėnai (Rese. pav.). Gegužės 16 d. buvo čia metinis Vėviržėnų Vartotojų Draugijos susirinkimas. Nariai sužinojo apie susirinkimą tą pačią dieną, nors vakar buvo šventadienis buvęs ir nesunku buvo pranešti. Dėl nežinojimo susirinkimam negalėjo atvykti daugelis draugijos, dagi pačios Valdybos narių. Iš šėsių Valdybos narių susirinkime nedalyvavo du. Susirinkusieji stovėjo daugiausiai aplink kertę pastatytą stalą, susikimšę. Kurie buvo arčiau prie stalo, tie viską girdėjo, galėjo suprasti ir kalbėti; tolimesnieji gi tik atskirus žodžius tegirdėjo ir beveik nieko nesuprato. Klausimai, kurie buvo rišami, buvo balsuojami ne rankų pakėlimu ir ne atsistojimu, bet šaukimu: juo kas drėsnis ir geresnė gerklė turi, tas ir nušaukia. O kadangi vienas iš prie stalo sėdėjusiųjų turėjo gana stiprų balsą, tai jis daugiausiai ir nusverdavo. Tie nariai, kurie užpakalyje stovėjo, kurie silpnesnius balsus teturėjo, negalėjo kiti peršaukti, jei ir norėjo ką pasakyti. Bene svarbiausias iš svarstytųjų klausimų bus pasiūlyjimas statyti krautuvei namus. Išskaitliavo, kad galima esą tai padaryti: pelno šiemet esą 500 r., nariai sudėsią po 1 rub., ukininkai atsiųsią po vežimą rastams vežti, klebonas duosiąs plecių, da gausia 1000 rub. pasiskolinti iš magazino pinigų ir t.t. Išrinko ir komitetą iš keturių žmonių, kuris pasirūpys namų statymu. Po susirinkimo išrinktieji komitetai ir Valdybos nariai sako, kad nei jie statysią namų, nei ką. Pasirodo, kad nei vienas iš paminėtųjų šaltinių nėra bent kiek galimas; kiti sakosi tą da prieš susirinkimą žinoję. Tai kam da buvo burna aušinti? Susirinkime buvo duota ir atskaita, sustatyta krautuvės vedėjo, vienam Revizijos Komisijos nariui padedant. Valdyba nei kartą nebuvo susirinkusi atskaitai sustatyti arba jai apsarstyti. Vartotojų Draugijos paprastai steigiamos ne tik tam, kad pajininkams ir emėjams pelną davus, bet ir tam, kad šviesti ir lavinti žmones, pratinti juos prie draugijinio gyvenimo. Kokią gi vertę turi tuokart tokie susirinkimai?

Višakio Ruda (Mar. pav.). Pirmiau buvęs mok. Paltanavičius leido dastatyti ant mokyklos žemės žydų namus. Dabar, kada valsčius užsimanė pats statyti mokyklą, žydas neužleidžia. Eina dėlto dalyko net byla, bet vis da žydai nieko negali padaryti.

Valstiečiai norėtų dviklės mokyklos, bet pavieto viršininko pagalbininkas atvažiavęs darodinėjo, kad tolia mokykla čia nereikalinga.

Mokytojas mūsų dabar veiklus ir gabus — rengia vaikams vakarėlius — pasi linksminimus.

Sėda (Telšių pav.). Čia yra 2-klės mokykla. Nuo 1906 metų antruoju mokytoju buvo lietuvis. Iš pradžių jau „šnairavo“ ant jo „kaikas“ (sufprantama, kad ne žmonės) ir laukė tik progos išsėsti jį. Šiemet toji proga atsitakė. Išrašė jis iš Kemešytės knygyno Utėnos g. saviuolinius su lietuviškais parašais ir patarė juos pirkti mokiniams dėlei popiero gerumo. Tas nepatiko tam „kai kam“ (tą žino visi Sėdiškiai) ir buvo nurašytas inspektoriui skundas. Po tam tarpe Sėdiškių „pedagogų“ pasidarė tikra košė. Galas tos košės toks, kad antrasis mokytojas nuo šių Velykų tapo iškeltas į Skuodą, o iš Skuodo, taip pat lietuvis, į jojo vietą.

„Liet. Uk.“

Tauragė (Res. apskr.). Apskaičyta, jog nei karė, nei maras, nei andros neprarija tiek aukų, tiek nelaimių nepadarė, kiek daro girtuoklystė. Kad girtuokliai vienį patį žūtų, dar būtų pusė bėdos, bet jie kitiems nekalčiausiems dažnai galą padaro. Štai birželio 6 d. prisigė-

Dusėtai (Zarasų pav.). „Blaijybės“ skyrius Dusėtuose, kun. St. Stakelei ir St. Rozumui gražiai pasidarė, buvo įsteigta 1910 m. Prisirasė narių daugybė, ir skyrius gana gerai gyvavo. Daugelis didžiųjų degtinės mylėtojų buvo nuo degtinės atpratinta. Pasidarė tikri stebuklai: smuklės buvo dykos, Dusėtų monopolyje išparduodavo degtinės 500 rub. mažiau per mėnesį ir taip darėsi keletą mėnesių. Jau rengėsi ir arbatnamį statyti, medžiagą nupirko ir suvežė. Bet minėtiesiems kunigams iš Dusėtų išvažiavus, blaijybė nusiviro žemyn. Girtuoklybė da labiau išsiplatino, nes šventadieniais ir turgaus dienomis smuklės pilnos prikimštos girtuoklių. Matomai naujų smuklių savininkams norima atgrąžinti nuostoliai didžiųjų gaisrų padėjusiais padaryti.

Bet ir su blaijybe nustojuje vilties. Šiemet prisirašiusiųjų ir užmokėjusiųjų yra apie 60 narių ir vis kas diena dauginasi. Gegužės 22 d. buvo blaivininkų susirinkimas. Pirmininkas buvo klebonas. Išrinktas naujas raštininkas kun. Pr. Gricius, vietoje buvusio kn. St. Rozumo. Išrinkta komite tan keturi vyrai, kurie rūpisis statymu jau praėjusiais metais supirkto ir suvežto arbatnamio, tikrai pinigų stoka. Nutarta prašyti valdžios leisti viešą knygyną ir skaityklą, kad galėtų kiekvienas pasiskaityti ir namo parsinešti knygų ir laikraščių — tikrai nepirmėvišku, nes klebonas žadėjo tokių nepriimti.

Višakio Ruda (Mar. pav.). Pirmiau buvęs mok. Paltanavičius leido dastatyti ant mokyklos žemės žydų namus. Dabar, kada valsčius užsimanė pats statyti mokyklą, žydas neužleidžia. Eina dėlto dalyko net byla, bet vis da žydai nieko negali padaryti.

Valstiečiai norėtų dviklės mokyklos, bet pavieto viršininko pagalbininkas atvažiavęs darodinėjo, kad tolia mokykla čia nereikalinga.

Mokytojas mūsų dabar veiklus ir gabus — rengia vaikams vakarėlius — pasi linksminimus.

Sėda (Telšių pav.). Čia yra 2-klės mokykla. Nuo 1906 metų antruoju mokytoju buvo lietuvis. Iš pradžių jau „šnairavo“ ant jo „kaikas“ (sufprantama, kad ne žmonės) ir laukė tik progos išsėsti jį. Šiemet toji proga atsitakė. Išrašė jis iš Kemešytės knygyno Utėnos g. saviuolinius su lietuviškais parašais ir patarė juos pirkti mokiniams dėlei popiero gerumo. Tas nepatiko tam „kai kam“ (tą žino visi Sėdiškiai) ir buvo nurašytas inspektoriui skundas. Po tam tarpe Sėdiškių „pedagogų“ pasidarė tikra košė. Galas tos košės toks, kad antrasis mokytojas nuo šių Velykų tapo iškeltas į Skuodą, o iš Skuodo, taip pat lietuvis, į jojo vietą.

„Liet. Uk.“

Tauragė (Res. apskr.). Apskaičyta, jog nei karė, nei maras, nei andros neprarija tiek aukų, tiek nelaimių nepadarė, kiek daro girtuoklystė. Kad girtuokliai vienį patį žūtų, dar būtų pusė bėdos, bet jie kitiems nekalčiausiems dažnai galą padaro. Štai birželio 6 d. prisigė-

res alaus vežėjas suvažinėjo 12 metų mergaitę ir berniuką. Jiedu ramiai sėdėjo, bet girtas vežėjas nieko nežiūrėdamas, dar žydų šaukimu perspėtas, užkirtu arklui ir tartumei tyčiomis užvažiavo ant judviejų nelaimingųjų. Mergisčių įsuko į ratą ir krutinę aplamdė, o berniukui odą nuo galvos numovė. Gydytojas po chloroformu žaizdas susiuvo ir gydo.

Tokių baisenybių Tauragės žmonės nemato ir nenujaucia. Nuo girtuokliavimo jie apako ir jų širdis sustingę. Girtuoklystės jie nesisaugoja: geria patįs tėvai ir girtų savo vaikus! Geri tėvai nuo girtybės saugoja savo vaikus nuo pat mažystės, kas dieną, jiems poterių pa baigus, primindami, jog tėvams maloniaus matyti savo vaikus kapuose, negu girtuokliais.

Daglenai. Pačtoriaus p. F. vežėjas, jaunas dar vaikinąs B., suvažinėjo žmogų, kuris prabuvęs porą valandų be žado, pasimirė. Patsai tos mirties kaltininkas trečią dieną po anos nelaimės pats buk tai iš širdies skausmo persiskyrė su šiuo pasauliu.

Gegužio 13 d. kaž koks vagilius pasislėpęs bažnyčios bokšte naktį biskį bažnyčią apvogė, sudaužęs vieną „karbonką“. Bet labai nedaug galėjo pasipelnyti, nes aukų dėžutėn nieks nemeta, matydami, jog bažnyčios nieks netaiso ir taisyti nemano.

Pušalotas (Panev. aps.). Musų parapijos kaikurių mergaitės iš kaimų kažkaip keistai elgiasi su vietine vartotojų draugijos krautuve. Jos bijodamos, kad žydai jų neapgaudinėtų, ateina į vartotojų draugijos sankrovą sužinoti tikrą kainą perkamojo dalyko, ir po to eina derėtis pas žydus. Žydai visą tą gerai žinodami suką toms „mandrioms“ mergaitėms galvas ir dar daugiau nuo jų atima. Bet jos to nesupranta ir labai dar džiaugiasi ir gėrėjasi, jei žydas nusiima prieš jas kepurę ir nulenkia galvą už tai. Savo prisirišimu prie žydų pušalotietės padėjo nekuriems labai pralobti ir virsti ponais. Pušalotietės! negražu taip elgties, reikia savuosius pirmiausiai remti ir jiems padėti pralobti!

„Vienybė“.

Korespondencijos.

CHICAGO, ILL.

(Liepos 4 dienoje paroda).

Jungtinių Amerikos Valstijų Neprigulmybės dienoje, liepos 4 d. Chicagoj atsiliko keliolikos tautų istorijinė paroda. Kiekviena tauta amerikiečiams parodė ką tokio naujo iš savo senobinės praeities. Parodoje dalyvavo ir lietuviai. Pirmiausiai maršavo čekai, škotai, graikai, lietuviai, paskui lenkai ir kitos tautos. Toje dienoje sugavotos tokios parodos — labai išganingos, kadangi jos sulaiko Amerikos jaunuomenę nuo beprotyškų tą dieną šaudymų iš ko buna daug nelaimingų atsitikimų.

Toje parodoje lietuviškas programos sekančiai išpildyta: 1) raitas generalinis maršalka, p. P. Mažeika; 2) Nešta Amerikos vėluva; 3) Ženklas su parašu „Lithuanians“; 4) Du raiti maršalkos asistentai; 5) Benas „Lietuva“; 6) Didelis iš-

puoštas vežimas (float), ant kurio gyvai perstatyta istorijinis atsitikimas, kaip D. L. Kun. Gedeminas 1318 metais paėmė Kijevo pilį. Ant vežimo matėsi sekantis anglų kalboj parašas: „Gedeminas Great King of the Lithuanians takes the city of Kiev by storm in 1318“; Leib—Gvardija D. L. Kun. Vytauto nuo Bridgeporto ir D. L. Kun. Vytauto raitečiai nuo Town of Lake, visi raitai su uniformomis. Paskui juos ėjo pėstininkai su uniformomis D. L. Kuni-gaikščių, Algirdo, Vytauto ir Mindaugio. Daugumas kitų draugijų buvo prisituntusios tik savo atstovus su vėluvomis. Paroda labai puikiai nusisekė, juo labiau, kad sekta podraug su kitomis tautiškomis ir didmiesčio puikiausiomis gatvėmis. Keli metai atgal, lietuvių Chicagoj visai nežinota. Bet nuden visi apšviestiesni amerikiečiai lietuvių nuo kitų tautų lengvai atskiria. Nors tą dieną karštis buvo neapsakomas, tačiau publikos šaligatviais buvo pilna, kuriai teko matyti lietuvių gražus pasirodymas.

Lietuvių papuoštas istorijinis vežimas (float) tarp kitų tautų vežimų buvo daug žymus. Amerikonai pamatę ant vežimo parašą, turėjo daug ką galvoti ir kalbėti apie lietuvių, jokie lietuvių savame laike buvo galinga, narsi ir žymi Europoj tauta.

Pasibaigus parodai lietuvių tą pačią dieną parengė du susirinkimus su prakal-bomis ir dainomis bei kitomis žaislėmis. Ant Town of Lake toksai susirinkimas atsbuvo Davis Square parke tuojaus po pietų, o ant Bridgeporto vakare Mark White Square parke. Pastarojoj vietoj programos išpildyta sekančiai: 1) Trum-pai angliškai ir susirinkusius pralabėjo p. J. L. McBean. Jis paminėjo neprigulmybės dienos svarbumą; 2) Lietuviškai kalbėjo p. P. Butkus. Jis pasakojo šį tą iš Amerikos istorijos ir apie lietuvių. Kalbėjo gerai, tik visam kenkė balso silpnumas; 3) „Birutės“ choras padainavo dainas: „Saulėlė raudona“ ir „Sėjau rutą“; 4) Užgrojo benas. 5) Angliškai kalbėjo p. J. J. Hertmanowicz. Kalbėjo prastai, nemokėdamas kaip reikiant surišti angliškų sakinių, kas pagimdė juoką. Svetimtaučiai pamanė, kad lietuviai geresnių kalbėtojų ir neturi; 6) Antgalo „Birutės“ choras pagiedojo lietuvių ir amerikų himnus — kas taipgi visus labai nustebino, nes tas visas pasirodė ne savo vietoje.

Kaip nebuk, bet lietuviams lai buna garbė už surengimą tokios dailios parodos.

S. P. Tananevičia.

SO. BOSTON, MASS.

Jau antra savaitė, kaip žmonės pas mus varginami yra neapsakomų karščių. Karščiai prieina ligi 106 laipsnių. Daugelis žmonių neatlaiko tokios šilumos ir miršta. Tarp kitų, mirė karščiu ir du lietuvių. Vienas mirusiųjų tai ubagėlis, neturįs pastogės, paprastai vadinamas Maikė. Gailestingi žmonės tečiaus jį gana gražiai palaidojo iš sudėtų centų. Palaidojimas tuo ubagėlio, buvo gražesnis už žinomo bagočiaus Lazaeko, kuris visai nebuvo priimtas į bažnyčią.

parapijos didžiausiu tikėjimu, kad ne-
nuosavios kleboni-
s. Musų klebonas nuolat
turi kraustyti iš vietos į
vietą (dabar persikraustė į
527 Broadway), kas labai ne-
patogu kunigui, nes turi gy-
venti tolokai nuo bažnyčios,
o dar labiau žmonėms, ku-
riems reikale vargas yra net
kunigas surasti. Laikas būtų
pamislų, kam pridėra, apie
kleboniją. Ypač kad parapi-
jos skola jau nedidelė. (Iš
viso apie 15 tūkstančių). Bažnytinės skolos išmokėta
labai daug dvejais pastarais
metais. Dargi, šįmet ir baž-
nyčios papuošimui išleista
nevienas šimtas. Dabar net
miela į bažnyčią įeiti, kaip
gražu. Žodžiu, pastarieji
metai mūsų parapijai buvo
labai pasekmingi.

Bastenis.

SCRANTON, PA.

Karštis neišpasakomas;
žmonės miega ant lotų, po
medžiais arba ant počių. La-
biausiai kenkia mažiesiems vai-
kams. Jie labai miršta.

Liepos 10 d. 1 valandą bis-
kį palijo bet mažai. Po lie-
tū da daugiau atšilo.

Nedėlioį, 9 liepos Scrantone buvo nepaprastas atsi-
tikimas. St. Thomas College
sklepe, kur lietuviai laiko
pamaldas, laikė pirmas mi-
šias šventas T. A. Gervickas.
Vietinis klebonas Kuras pa-
sakė labai sugraudinantį pa-
mokslą, jogei nevienos bedie-
vio ašara per veidą nuriedė-
jo, teipogi ir jaunas kunigas
buvo labai susigraudinęs.
Žmonių buvo pilnas sklepas,
kupinai prigrustas. Vargiai
kada Scrantono lietuviai su-
lauks tokios iškilmės.

Jurgis Švarca.

MT. CARMEL, PA.

Pereitą šeštadienį (14 d.
š. mėn.), šeštą valandą vaka-
re, užėjo šniokštantys debe-
sys su ledais ir didžiū griaus-
mu. Ledai sunaikino visas
maržoves, gėles ir medžių
rašius.

Tokios daugybės ledų net
seniausieji mūsų parapijo-
nai nepamena. Ant rytojaus
šešėlyje iki pietų da baltavo
ledai.

Sekmadienyje (subatoje)
15 d. š. mėn. vėl apie tą pa-
čią valandą atūžė ūmai, ro-
dos, menkas debesiukas, bet
pilnas vieny žibainių ir
trenksmų. Tuosyk airių baž-
nyčios bokštą apdraskė
griaustinis, kitur vieną žmo-
gų mirtin užmušė ir keletą
pritrėnkė.

Dieve gelbėk mus nuo to-
kių nelaimių!

"Draugo" korespondentas.

ROCKFORD, ILL.

Kaip visur, taip ir čia
pastaraisiais laikais apsi-
lankė dideli karščiai. Ne-
kurių medžių lapai susisuko
į dūdutes ir net pradėjo kris-
ti žemyn; žolė šaligatvėms
ir parkuose taipgi nudžiū-
vus ruduoja, nes lietaus
trūksta.

Šią vasarą čia lietuviams
katalikams reikalaujant nu-
pirkto 4 lotus žemės ir pasta-
tę medinę bažnyčią — ma-
žą kurion apie 150 žmonių
tegalės sutilpti. Mat už po-
ros metų jeigu lietuvių pa-
sidaugis, mano statyti di-
desnę, o šita būsianti mo-
kykla.

2 d. liepos atsibuvo tos
bažnyčios pašventinimas.

Norint diena buvo karšta,
vienok žmonių prisirinko ne-
mažai visokių pažvalgu,
kaip katalikų, taip laisvama-
nių; dalyvavo ir vietinės
anglų draugijos. Tarp susi-
rinkusių prie bažnyčios vi-
nas jaunas vaikėzas apie 18
metų amžiaus — pradėjo
vaikėžą kolyti — sako: —
Taip kalbėti gali tik karčia-
moj, o ne prie maldnamio;
jeigu tau nepatinka, — sa-
ko, tai eik šalin, o jeigu atė-
jai pažiūrėti, tai užsilaikyk,
kaip žmogus. Aš pats nepri-
klausu prie parapijos, sa-
ko, bet jeigu atėjau pažiū-
rėti, tai turiu užsilaikyti,
kaip žmogus, o ne gyvulys.

Tai mat kas piktina žmo-
nes — ugi "piemenis", ir
kiek pas juos reikiama dora...
Jie nesigėdi pliaukšti prie
maldnamio, ką doras žmo-
gus gėdytųsi karčiamoje.

Dagiliuks.

CENTRAL BROOKLYN, N. Y.

Feliksas Karlackas į sa-
vaitę po palaidojimo savo su-
naus pats užmerkė akis 7
liepos nedora liga, vadinama
skarlatina. Duota žinia lie-
tuviai grabiniui Butkevi-
čiui, kurs nors gyvena kito-
je parapijoje, bet ir čia pri-
guli. Butkevičius užtruko,
tuo tarpu salioninkai pašau-
kė kitą grabinį, anglą. Lietu-
vis atvažiavęs, pamatė, kad
lavonas jau apžiūrėtas, ir
sugrįžo namole. Tuo tarpu
pasirodė, kad nabašnikas
mirė užkrečiama liga, o čia
sveikatos biuras liepia su
tokiais numirėliais apsieiti
labai atsargiai ir jų likučius
(marškinius, drapanas ir
t.t.) sudėginti. Tad grabinis
pradėjo susirinkusius vary-
ti laukan iš šermenų ir, pa-
siėmęs nabašniko drapanas
į glėbį, bandė nešties su sa-
vim. Moteris, nesuprasda-
mos, kad taip reikia padary-
ti, nei pačios neina iš namų
nei grabiniui duoda nešties
rišulį su šavim. Prisiėjo gaz-
dinti policija, ir tuomet tik
padaryta taip, kaip įstaty-
mai reikalauja. Geriau būtų,
buvę, kad nabašniką būtų
palaidojęs lietuvis.

Žinnešys.

WILKES-BARRE, PA.

Subatoje Vincas Klioklys
drauge su keliais kitais išė-
jo pasivogauti. Grįžtant
namo Vincas užėjo ant rėlių
ir atsistojęs žiūrėjo, kaip
priešais su didele jėga ir
trenksmu atšniokščia anglų
traukinys. Jis taip buvo įsi-
žiūrėjęs, kad draugų šauks-
mo — "traukkis, ateina trė-
nas" negirdėjo, ir trukys iš
užpakalio atlėkdamas par-
mušė nabagą žemėn taip ne-
laimingai, kad netrukus nu-
stojų gyvybės. A. a. Vincas
Klioklys gimęs Pilatiškių
kaime, Gudelių par., Stara-
polės pav., Suvalkų gub., 25
metų amžiaus ir tik šeštas
mėnuo, kaip apsigėdė. Lie-
pos 18 dieną gražiai palaido-
tas.

Nusekus jurėms žmonės
ėmė grįsti į Lietuvą. Praė-
jusiąją savaitę išvažiavo
žmonas Karalius su savo
žuona į Virbalius, įjėdu ne-
begrišią Amerikon, ir Vin-
cas Tamulis į Zapiškį atlan-
kyti savo senus tėvelius. Ge-
ras sunus nebepamiršta savo
gimtosios šalėlės...

Utarninke apsigėdė Bal-
trus Bačėnas su Veronika
Graževičiute ir Jonas Kaz-
lauskas su Jieva Kalkaus-
kiute.

Šio mėnesio 29 dieną lie-
tuviai turės parapijos pik-
niką, gražiamą gojalyje tar-
pe Georgetown ir Blackman
pečės.

Anglikasias dirba tik po
tris dienas.

Lietuviai,svetur.

Taskajevo (Tomsko red.).
Šitame tolimame nuo Lietu-
vos kraštyje gyvena ne-
mažas lietuvių skaičius. At-
važiavo jie 1896 m. ir vėliau.
Beveik visi jie paeina iš
Kauno ir Kuršo gub., gyve-
na sodžiuos, vienasėdžiuos,
tarnauja geležinkelyje. Vie-
tiniai lietuviai nors išsiskir-
tę svetintaučių tarpe, bet
lietuviškumo, savosios kal-
bos laikosi tvirtai. Kiti skai-
to laikraščius: "Liet. Uk.",
"Viltį", "Šal."
"Liet. Ukin."

Iš Visur.

MEKSIKO.

Romybės vis dar nėra. Tai
straikakai, tai ginkluoti susirė-
mimai. Ana, 12 liepos Pue-
bloje susipešė maderistai su
federalais. Muštasi visą
naktį. Kritę 150 maderistų
ir 70 sunkiai sužeista. Mader-
istai laukia 4,000 kareivių
iš Morelos ir Guerros pro-
vincijų savo pagelbon. Į
Puebla atvyko pats Madero
ir buvo priimtas su nemaža
iškilme. Gal jam ir pasiseks
apraminti partijas.

Kitose provincijose irgi
nuolatinės muštynės. Jalisco
provincija pasiliko be pa-
liamento ir be gubernato-
riaus, nes paskirtas guber-
natorium Allenide paleido
parlamentą, o paskui pats
atsisakė nuo vietos, kad ga-
lėtų kandiduoti ateinančiuo-
se rinkimuose.

PORTUGALIJA.

Valdžia nusprendė taiky-
ties su respublikos priešais.
Visiems monarchistams, gy-
venantiems užsienyje, prisa-
kyta į 40 dienų pasirodyti
pas Portugalijos konsulą ir
apreikšti, jog priima naują
valdžią. Tad jie galės grįžti
namuose ir džiaugties pilna-
ja laisve.

Respublikos prezidentas
gausias 12.000 milresų (12-
960 dol.) metinės algos. At-
stovai į parlamentą gausią
po 60.000 mirusių (6,480
dol.) metams.

HAYTI.

Hayti'ės kariški laivai ta-
po atšaukti ant greityjų iš
Kingston'o, Jamaicoje, kur
buvo taisomi. Tikima, kad
Hayti'je kils revoliucija.
Laukiama nupuolimo presi-
dento Šimon'o valdžios.

MOROKO.

Ispanija atvežė dar 500 ka-
reivių į Larache ir šešias pa-
trankas. Prancūzai irgi at-
gabeno daugiau kareivių.
Eina nerimastavimai iš abie-
jų pusių. Ispanų generolas
Silvestre užgynė prancu-
zams žengtį per upę. Ispa-
nia užėmė naujas vietas ir
apstatė jas patrankomis.

Eina paskala, kad aplink
Moroko sukinėjasi aštuoni
vokiečių skraiduoliai, tečiau
Berlino dienraščiai skelbia,
kad tai netiesa.

Prancūzų vyriausybė pa-
klausė vokiečių, ar jie ištei-
sų nori pasiimti sau ant vi-
sados Agadir'ą ir Pietų Mo-
roko. Tikima, kad opus
klausias bus išristas romiu
keliu. Suv. Valstijos nesiki-
ša visai į Moroko reikalus.

Naujienos iš Amerikos.

Dovana miestui.

Cleveland, Ohio. Nežino-
mas labdarys dovanojo Cle-
velando miestui didelį žemės
plotą, vertą pusę milijono
dolerių, viešo sodo įrengi-
mui. Išsyk visų manyta tuo
geradoriu esant žinomą mi-
lijonininką J. D. Rockefellerą.
Ištikrų šaltinių bet
patirta, jog tai ne jis, nors
dovanotoji žemė priguli kom-
panijai Standart Oil Co., ku-
rios tėvu yra minėtasis Ro-
ckefeller.

Moteris straiklaužiais.

Schenectady, N. Y. Šiame
mieste sustraikavo vyrai, dir-
busieji prie kanalizacijos. Į
jų vietą atsisaukė daug mo-
terių italių, kurios ir ėmėsi
prie darbo. Kompanija mo-
ka straiklaužiams po pen-
kiasdešimtis centų už valan-
dą. Straikieriai bandė užpul-
ti ant moterių, bet nepasisė-
kė jiems, nes saugoja jas po-
licijos burys.

Nelaimė ant geležinkelio.

Bridgeport, Conn. Perei-
tą savaitę atsitiko baisi ne-
laimė šiame mieste. Ekspres-
siniš trukys bėgdamas grei-
tumu penkiosdešimtis mylių
per valandą, užvažiavęs ant
iškeltojo tilto nesustabdė
greitumo ir nusirito į gatvę
20 pėdų apačioje. Lokomo-
tyva ir keli pirmutiniai vago-
nai susidaužė į šipulius;
tik trys galutiniai vagonai
pasiliko ant vėžių. Katastro-
foje žuvo 20 asmenų užmuš-
tų ant vietos, keli numirė li-
gonbučiuose, o 55 gydos iš
sunkių žaizdų. — Kaitinama
mašinistas, žuvęs nelaimėje,
kuris buvęs nepatyręs, nes
dar nuo neseniai užėmęs taip
atsakomą vietą. — Turbut
kompanija New York, New
Haven and Hartford Rail-
way bus patraukta atsako-
mybėn.

Rasinė neapykanta.

Shreveport, La. Miegama-
me vagone areštuota dvi ni-
gerki užtai, kad išdriso pa-
sirinkti sau vietą tarp baltų
pasažierių, kas priešinosi
Louisiana valstijos teisėms.
Teisėjas nubaudė nieku ne-
kalts moteris užmokėti po
25 dolerius kiekvieną. Mat
Louisiana valstijoje gyvuo-
ja įstatymas, nepaveldantis
negrams užimti vietas su
baltaisiais vagonuose, jie
turi išimtinai jiems paskir-
tuosius.

Farmeriai reikalauja darbi- ninkų.

St. Paul, Minn. Visoki
agentai išsiųsūs įjėsko dar-
bininkų dėl fermerių. Vals-
tijos Minnesota ir North
Dakota reikalauja tuojaus
dešimties tūkstančių žmonių
įjėską piovėjų, o ir vakarinės
ir centralinės valstijos skun-
džiasi ant darbininkų stokos
ir įjėsko jų rytuose. Farne-
riai prižada gerą užlaikymą
ir siulo augštas algas. Vien-
nok mažai atsiranda sutin-
kančių ant gerų išlygų. Dar-
bininkai mat bevelija trokšti
prikimštuose miestuose ne-
gu dirbti ant šviežio oro ir

Arkliaganys.

už gerą atlyginimą. Neišmin-
tingi!

Išgelbėjo kudiškį, bet pats žuvo.

Winona Lake, Ind. Kuni-
gužis S. W. Elliot, 69 metų
senelis, paaukojo savo gy-
vastį, kad išgelbėjus kudiškį
nuo neišvengiamos mirties.

Ponas Elliot vaikščioda-
mas, pamatė kudiškį, beži-
džiantį gatvės viduryje ir
automobilių atbėgantį tie-
siog ant jo. Senelis nei nepa-
mislįs apie pavojų dėl sa-
vęs, puolė prie kudiškio, kurį
pastūmė į šoną, pats-gi puo-
lė po automobiliaus ratais.

Nori atlikti drąsų kelionę.

Washington, D. C. Pa-
drąsintas laimingų perlėki-
mu iš Boston'o į Washing-
toną, oru lakstytojas Harry
N. Atwood pasirijo perlėkti
850 mylių plotą tarp New
Yorko ir Chicago ir dešimtis
dienų. Kelionę pradės iš
New Yorko per Albany, Uti-
ca, Syracuse ir Buffalo, o iš-
ten per šiaurinę dalį valsti-
jų Ohio ir Indiana į Chicago.
Pasisekimo.

Ledo badas New Yorke.

New York, N. Y. Nepa-
kenčiamais karščiams vieš
patavus per pastaroji dvi
savaiti, ledo pardavėjai ne-
mažai pelnė. Neužsiganėdin-
dami ir taip jau geru pelnu,
beširdžiai ledo kompanijų
savininkai nesidrovėjo dar
pakelti jo kainą dvigubai.
Toks kompanijų nežmoni-
kumas išaukė riausės tarp
bėdnesniųjų miesto gyvento-
jų, kurie ir taip begalo varg-
sta mažuose, žemuose name-
liuose susikimšę, o čia dar ir
ledo negali gauti. Išvesti iš
kantrybės bėdniekių minia
užpuolė ant ledo sandėlio
kompanijos Foster & Scott
Ice Co., reikalaudami ledo.
Pavaišinta juos šaltu vande-
niu iš viršutinių augščių.
Toks kompanijos tarnų pa-
sielgimas taip įpykino už-
puolikus, jog metėsi jie, kaip
laukiniai su akmenais prie
namų durų ir langų ir būtų
viską sudaužę, kad ne pasi-
rodymas savininko, kuris
prižadėjo jiems ledą. — Štur-
mo laike policija užsilaikė
bešališkai.

Atrado du opiumo pabriku.
Pueblo, Colo. Vietinė po-
licija atrado du opiumo pa-
briku šiame mieste. Opiumą

rukymui išdirbinėjo kynie-
čiai ir siuntinėjo jį į kitus
miestus tokiose pat dėžutė-
se, kaip ir kepimo milteliai
parsiduoda. Policija konfis-
kavo opiumo už tūkstantį
dolerių, o jo "pabrikantus"
areštavo ir patupdė kalėjim-
an.

13 metų mergaitė norėjo ap- vogti banką.

Akron, Ohio. Edna Pee-
bles, trylikos metų mergaitė,
nuėjo į Cuyahoga Falls,
Ohio, ir apsiginklavusi re-
volveriu, atsilankė vietinėje
bankoje. Pirmiausia pasisakė
norinti pasimatyti su kasi-
ninku. Klerkai atsakius ka-
sininką išėjus pietų, jauna
nusidėjėlė priėjo prie kler-
kos ir atstačiusi revolverį
pareikalavo atiduoti jai vi-
sus pinigus, kokie tuo laiku
radosi bankoje. Klerka pa-
aiškino jai, jog kasierini iš-
ėjus, geležinė banka su pini-
giais uždaryta. Tuomet mer-
gišcia paprašė, kad klerka
atiduotų jai savuosius. Pas-
tarasis teisinosi jokių pini-
gų su šavim neturįs. Maty-
dama nieko nelaimėsianti,
Edna apleido banką. Tuo
tarpu klerka spėjo pranešti
apie atsitikimą policijai, ku-
ri ir suėmė nedaėjusią vagi-
lę ir patubdė ją šaltojon. Tei-
sinasi nabagė, norėjusi nusi-
pirti naują drėse, o neturė-
dama už ką, sumaniusi ban-
ką apvogti.

Senukė studente.

Minneapolis, Minn. Jog
niekad nėra pėrvėlu moky-
ties darodė 80 metų senukė,
ponia A. D. Winship iš Ra-
cine, Wis., kuri su atsižymė-
jimu pabaigė universitetą ir
aplaikė diplomą. Turėdama
78 metus amžiaus, ponia
Winship įstojo universite-
tu metu ir atsižymėjusi di-
desniais už visus studentus
gabumais, užbaigė kursą su
pagyrimu ir dovanomis.

Ekspliozija mainose — 21 užmuštų.

Dubois, Pa. 15 d. š. m. ant
9:30 vakare atsiliko gazo
ekspliozija šafte Cascade
Coal & Coke kompanijos Sy-
kesvillėj. Eksplozija buvo
nesmarki ir visai mažai blė-
dies padarė mainoms. Bet
atsiradę po eksplozijai nuo-
dijanti gazai užmušė 21 mai-
nerį, kurių 18 svetintaučių.

Kolera tarp emigrantų.

New York, N. Y. Ligon-
butyje ant Hoffman Island
numirė du emigrantu. Gydy-
tojai patyrė juodu sirgus ko-
lera, kurią atsivežė iš Itali-
jos. Kiti šeši iš to paties lai-
vo emigrantai, parodanti ko-
leros simptomus gydos li-
gonbutyje ant Swimburne
Island.

Mark Twain paliko netoli pusę milijonų dolerių.

Mirusis pernai Amerikos
raštininkas Mark Twain
(tikroji pavardė Samuel
Clemens) paliko turtą New
Yorko ir Connecticut'o val-
stijose, apskaičiuotą 471,136
doleriais. Visas tas turtas
perėjo į rankas vietinės gy-
vos raštininko dukters, Kla-
ros, kuri yra išteklėjusi už
žinomo ruso artisto Osipo
Gabrilavičiaus. Tie pinigai
sudėti į įvairias kompanijas:
telefonų, kasyklų, geležinke-
lių, gazo, bet daugiausiai ak-
cijų turėta "Mark Twain
Co." (200,000 dol.).

DIDELIS PROGRESAS.

Nekuriems žmonėms rodo
si vien tik pramanymas, kad
nuo laiko kada Dr. Lister
pravedė tyrumą ir akuratiš-
kumą medicinoje ir chirur-
gijoje, didelis žingsnis pir-
myn padaryta tame moksle.
Rodosi, kad taip negalėtų
buti, bet po teisybei yra:
daugumas vaistų yra dirba-
ma nevisai švariose dirbtu-
vėse. Užtai toki vaistai at-
neša daugiau blogo, nei ge-
ro. Švariausiai užlaikoma la-
boratorija yra ta, kur dirba-
ma Trinerio Amerikoniškas
Elixiras iš Bitter Vyno. Šis
vaistas gydo visokias vidu-
rių ligas, skaudėjimus, ne-
malimą, reumatizmą ir neu-
ralgiją, galvos ir pečių skau-
dėjimus, čystina kraują, su-
stiprina nervus ir sugrąžina
energiją. Aptiekose. Jos.
Triner, 1333—1339 So. Ash-
land ave., Chicago, Ill.

Šiuomei pranešame visiems,
jog mes atspaudėme išnauro
TRUMPĄ KATEKIZMĄ,
taigi kurie pirmiau reikala-
vote, tai dabar galesite gauti.

10 centu egzemplioris.

"Draugas", 314 E. Market str.,
Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

(THE FRIEND)

— Kalbėsios Laiskrastis
— Advokatas Amerikos Lietuvių
Katalikų Reikalams.

— Organas S. L. R. K. A. —
Heina iš Wilkes-Barre, Pa., kas
ketvirtadienis.

A. L. R. K. K. Sąjunga — Leidėjas.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius
U. Augulitė — Užveidėtoja.

Visas korespondencijas ir kito-
kus raštus reikia siųsti pas

Rev. A. Kaupas,
64 Church St.,
Pittston, Pa.

Visus pinigus, ar tai premu-
ratas, ar tai už "džabius" ar už
pagarsinimus ir t. t. reikia siųsti
tokiai antraščiui:

"DRAUGAS"

31a E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Ar bus tai spauzdinimas konsti-
tuicijos, ar plakatų, ar tikietų ar
kitokių ir tat panašų reikalai, rei-
kia visades kreipties tuo pačiu
antraščiui:

"DRAUGAS"

31a E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Redakcija pasilieka sau teisę
taisyti, trumpinti arba atvesti vi-
sus pristatytus raštus.

Laikas ir vieta raštų talpinimo
priedera nuo redakcijos.

Atmetieji rankraščiai nėra gra-
žinami redakcijos lėšomis.

Rašyti reikia tik ant vieno pus-
lapio, paliekant platių tarpus
tarp eilučių. Popieris nėra ko gai-
lėtis, nes korespondentams ir
bendradarbiams rašant ant abie-
jų pusių, da-gi smulkiais raidė-
mis, redakcijai labai dažnai pri-
steina perrašinėti atsiųstus raštus.

Norint, kad raštas tilytu arti-
miansiame numeryje, rankrašči-
s reikia pristatyti spaustuvėn ne vė-
liau, kaip 9 valandą išryto antra-
dienyje (utarninke).

REDAKCIJOS PASTABOS.

New Yorke ir Brooklyne
susidarė komitetai iš įtek-
mingų vyrų įkurimui katali-
kiško dienraščio. Komite-
tuosna įėjo literatai, banki-
ninkai, pramonininkai, ad-
vokatai ir kitokie praklinus
asmenys. Reikia tikėtis, jog
seniai laukiamas dienraštis
pasirodys netrukus. Įdomu:
nei Anglijoje, nei Suv. Vals-
tijoje nei kitokioje angliškai
kalbančioje šalyje ligšiol ne-
buvo katalikiško dienraščio,
anglų kalba leidžiamoji. Vi-
sa dieniinė angliška spauda
ligšiol randasi ne-katalikų
rankose ir, žinoma, paduoda
nepilnas arba iškraipytas ži-
nias apie katalikus. Jeigu
tat socialistai gali leisti
net kelis dienraščius Ameri-
koje, tai ar-gi New Yorke
katalikai negalėtų įsisteigti
savojo dieninio organo?
Ana, New Yorke "Statas
Zeitung", nors eina vokiečių
kalba, turi įtekmę ir neša jo
leidėjams, kaip tai neseniai
prisipažino prieš senato ko-
misiją tuo dienraščio užveid-
dėtojas Hermanas Ridder,
net 200,000 dol. metinio pel-
no. Jeigu vokiškas katalikiš-
kas dienraštis neša tokį mil-
žinišką pelną, tai juk galima
tikėtis, jog angliškas dien-
raštis neš dar didesnį pelną
savo leidėjams. O kokia nau-
da ir katalikams ir kitokios
rušies skaitytojams!

Katalikiško dienraščio
leidimą New Yorke paleng-
vįs dar toji aplinkybė, jog
pažadėtoji katalikiška žiniu
agentija jau ištiesy įkurta ir
veikia jau nuo 1 gegužio.
Agentija vadinasi "Juta"
ir tapo inkorporuota Zn-

riche, Šveicarijoje, nors cen-
tralinis biuras randasi Mi-
lane, Italijoje. Tos agentijos
patarnavimu naudojasi Švei-
carijos, Austrijos, Vengrijos,
Vokietijos, Belgijos, Holan-
dijos, Ispanijos dienraščiai.
Akeijos sumoje 2 milijonų
frankų tapo išpirktos visai
trumpu laiku. Besteigiant
naują agentiją, daug pasi-
darbavo p. F. X. Weins-
chenk iš Bellevue, Ohio,
kursai pasiliko bendrovės
vice-prezidentu. Jo tai yra
uždavinys užinteresuoti A-
merikos spaudą "Jutos" ži-
niomis. Šiuo tarpu tik tiek
žinoma, jog "Juta" tapo
pasveikinta su išskėstomis
rankomis Pietų Amerikoje:
Argentinoje, Čilyje ir kitur.

Nereikia sakyti, jog "Ju-
ta" nepatiko radikalų ir so-
cjalistų spaudai. Pasokinė-
ta truputį, pasibarta — na,
tuo dalykas ir pasibaigė. Da-
bar "Jutos" žiniomis nau-
dojasi liberalų ir net radika-
lių dienraščiai.

Grįžtant prie steigiamoji
New Yorke dienraščio, rei-
kia išreikšti linkėjimą, kad,
jam atsiradus, visi lietuviai
katalikai, kurie ima angliš-
kus dienraščius, velyk užsi-
sakyti Katalikišką dienra-
štį, nekaip leidžiamąjį žydų,
masonų ir kitokių krikščio-
nybės priešų. Ten ras pil-
nesnes ir tikresnes žinias,
nekaip "geltonoje" spaudoje
arba kitokiuose dienraš-
čiuose. Musų "pirmieviš-
kiems" laikraščiams ir-gi
praverėtų atsižiūrėti į "Ju-
tos" pranešimus. Gal tuo-
met atsimainytų nuomonės
apie "didžiavirius" — sa-
kykime, gal, pav., nuomonė
apie Ferrerą susilgintų su
nuomone apie koki... "uni-
versiteto studentą".

"America" No. (13) pa-
rodo, kaip naujai leidžiamo-
ji "Encyclopaedia Britan-
nica" prirašė visokių ne-
samonių apie jezuitus ir
"jezuitizmą". Encyklopedi-
joje esama ir daugiau klaidų
ir iškraipymų: Įdomiausia,
kad tie iškraipymai ir klai-
dos — kaip rašo "Americos"
redaktorius — buvo išrody-
tos encyklopedijos leidė-
jams pirm padavus veiklą
spaudon, tačiau persergėji-
mai nieko negelbėjo.

Rašome apie tai dėlto, kad
rengiamojoje dabar p. A.
Olševskio enciklopedijoje
kompilacijios — kaip pra-
nešta seniau — remsis "Enc.
Britannica". Jeigu tik viena-
me straipsnyje apie jezuitus
sukrauta tiek daug nežino-
jimo ir nedoro noro, pa-
skleista tiek melų, padaryta
tiek suvedžiojimų, tai ar-gi
gali kas būti tikras, jog ras
kituose straipsniuose tiesą
ir vien tiesą?

Patartumime lietuviško-
sios enciklopedijos rengė-
jams žiūrėti netik į "Enc.
Brit.", bet ir į kitus infor-
macijos šaltinius. Ana, ti-
krieji ir nevedmainingieji
tiesos ieškotojai negali atsi-
gėrėti "Catholic Encyclope-
dia". Dėlko nepasimentų šiek-
tiek tiesos iš šito šaltinio?

Labai maloniai skaitosi p.
Lauros Crozier raštėlis apie
Mariją Sklodovskaitę Cu-
rienę (Schlagos: "Popular
Electricity"). Garsi lenkė-
mokslininkė pastatyta ten
augščiau už visas kadą nors
gyvenusias moteris — žino-
ma, iš mokslo pusės žiūrint.
Jos tėvas buvo chemijos pro-
fesorium Varšuvos univer-
sitate, ir jauna Marija iš
jaunų dienų priprato prie
retortų ir klinių vamz-

džių, nes padėdavo savo tė-
vui dirbti laboratorijoje. Su-
augusi ji apsistojo Paryžiu-
je ir pradėjo lankyti Muni-
cipalų Mokyklą, kurioje che-
mijos lekcijas skaitė jaunas
profesorius Curie. Profeso-
rius greitai pamatė mokinės
gilių pažinimą chemijos ir
padarė ją savo padėjėja. Po-
dviejų metų pora paėmė
šliubą ir pradėjo darbuotis
išvien. Abiejų gyvenimas
buvo labai vargingas, bet vi-
si likučiai nuo reikalingiau-
siųjų pragyvenimui išlaidų
buvo pašvenčiami chemi-
škiems tardymams. Vieną
dieną — buvo tai 1898 m. —
Marija parodė savo vyrui
mažutį daiktėlį, kurs švietė
tamsumoje ir šildė, pats nei
ataušdamas nei nesimažin-
damas. Buvo tai radijus.
Garsas apie didelį atidengimą
pasklydo po visą pasau-
lį. Curie'ai tapo apkabinėti
medaliais (pats Curie, prie
progos paminėjus, atsisakė
nuo Garbės. Legijos ženklo,
nes ženklas — jo nuomone,
— priderėjo jo žmonai), bu-
vo kviečiami su paskaitomis
į Londoną, ir kitur, apdova-
noti pinigais. Curie tapo pa-
darytas Sorbonos profeso-
rium. Pora susilaukė dviejų
dukrelių, kurių motina —
patrijotė augina lenkų dva-
sioje. 1906 m. Curie, eidamas
skersai gatvės, tapo par-
mestas ant žemės vieno ve-
žimo ir pirmnėg spėjo atsi-
kelti, tapo pervaziuotas kito
pačių pėdų. Buvo tai didelė
smugis mokslui ir Prancu-
zijai, bet didžiausias jo ištiki-
mai draugei Marijai. Tačiau
p. Curie'ne nepametė labo-
ratorijos. Darbavosi toliau
ir netrukus atidengė kitą
radio-aktivių elementą, pava-
dintą polonijum. Darbuoja-
si ligšiol. Mokslo pasaulis
tikisi labai daug nuo pilnos
pasišventimo moteriškės.

Tokia tai trumpai atpasa-
kota istorija, surašyta p.
Crozier. Tos istorijos kar-
žygė yra lenkė, apie kurią
Puškinas nebutų galėjęs pa-
sakyti, kad tai "kičlivaja
liaška". Lietuviai drauge
su visomis kitomis tautomis
privalo nulenkti žemyn gal-
vas prieš tą mokslo moterį.

Birželio 11 d. lenkų para-
pija West Hazleton'e, Pa.,
nutarė perrašyti savo nuosa-
vybę ant vyskupo, vadinasi,
apsirinko savo turto globė-
ju Scrantono diecezijos vys-
kupą M. J. Hoban'ą vieton
svietiškių globėjų. Liepos 10
d. Wilkes-Barre teisme tei-
sėjas Garman tą perrašą pa-
tvirtino. Nuo tos dienos
West Hazleton'o lenkų ka-
talikų bažnytinė nuosavybė
pasiliks vyskupo Hobano ir
jo įpėdinių globoje, kol pa-
rafija priklausys prie Scran-
ton'o katalikų diecezijos.

Senandoriečiai ir maha-
nojiečiai lietuviai nori pada-
ryti kaip tik priešingai. W.
Hazletoniečių lenkų pavyz-
dis turėtų paraginti lietu-
vius prie rimtesnio apsvars-
tymo, ką bedarą.

"Visuomenė" yra Lietu-
vos socialistų organas. So-
cjalistai, pasibaigus revoliu-
cijai, tapo išsklaidyti, jų
spėkos išblaškytos. Praėjo
tie laikai, kuomet liberalai,
demokratai ir klerikalai jų
bijoję. Tai-gi socialistai
grįžta ant tautos arenos,
bet su sukaštais dantimis.
Tai ne triumfatoriai, ne po-
zeijos viešpatai, ne vyrai, i
kuriuos žiūrima, kaip į va-
dovus ir pranašus — ne tai...
nuveiktųjų gauja, kuriems

nesmagu Lietuvos visuome-
nės veikėjų draugijoje. Pas-
socialistus dabar tik sar-
kazmas, dantų kalenimas,
kartus išreikšimas savojo
negalėjimo parodyti, ką jie
padarytų, jei štai būtų jų
viršus. Yra tai nauji veikė-
jai, kurių veikimas atsižy-
mi ne artimo meile, ne vi-
suomenės gerovės troškimu
nei net padorumu, bet ne-
apykanta, išjuokimu, pasi-
tyčiojimu ir... pasididžia-
vimu, kad štai aš esu Tersis-
tis, parijas, draugijos — at-
siprašome už nemandagū-
mą — išmeta.

Tokie veikėjai yra pilni
puikybių. Gi puikybė nieka-
dos gerų vaisių neišdavė ir
neišduos.

"Saulės" viename nume-
ryje buvo išspauzdintas lai-
škas iš Lietuvos. Tame laiške
paminėta, buk ant Sasnavos
kapinių darosi stebuklai.
"Saulės" redakcija priva-
lėjo pridėti prie laiško prie-
rašą, kad skaitytojais tiems
stebuklams netikėtų. "Sau-
lės" užmiršus padėti prier-
šą, "Draugui" prisieina va-
duoti kitą laikraštį: klausia
juk ir musų, ar "Saulė" tei-
singai parašė.

Nėra nuobodesnio žmo-
gaus už tokį, kuriam rodo-
si, buk jo vieno bėda, tai visų
bėda. Nelaimingas tas, ku-
riam prisieina turėti nuola-
tos reikalus, su tokiu žmo-
gum, kurs moka tik skysties
ir pasakoti savo vargus ir
rupesčius.

Faktai ir Principai.

Tąsa.

Lenkams po ilgų barnių
pasiseka pasodinti ant sosto
Steponą Batprį (1576—15-
86), vedusį Oną, Zigmanto
Augusto seserį. Batoris įku-
ria Vilnių Akademiją, pa-
vesdamas ją jezuitams, veda-
pasekmingai karę su Ivanu
Nuomiuoju dėl Padoauguvio
užima Velikije Luki, Vitebs-
ką, Pskovą, priverčia Ivaną
prašyti susitaikinimo. Ta ka-
rė būtų buvęs dar pasek-
mingesnė, jei lenkai būtų iš-
tikrųjų kariavę ir nesitęsę
nuo jos. Galutiną Maskvos
nuveikimą suklundo Stepono
mirtis. Batoris stengiasi su-
tvarkyti Lietuvą juridiškai,
— įveda Vilnių augstąjį teis-
mą, vadinamą Tribunalu,
palikdamas teisę teisėją ir
pirmininką rinkti patiems
žemiečiams.

Po Batoriui vėl kila vai-
dai dėl naujo karaliaus rinki-
mų. Lenkijos ir Lietuvos so-
tą užima švedų karalaitis
Zigmantas III (1587—16-
32). Jo dinastiški reikalai
pagamina karę su švedais.
Didysis Lietuvos karvedys
(hetman) Karolis Katke-
vičius sumuša švedus ties
Kirehholmu, bet karė vėl
atsinaujina per du kart—
ir galutinas jos rezultatas
nustojimas Padoauguvio.

Bent kiek laimingesnė karė
su Maskva užsibaigia Devu-
lino paliaubomis 14½ metų
(1618). Smolenskas ir dalis
Sieversko srities tenka Lie-
tuvams ir Lenkams. Nepi-
dijoms — duoda pradžią kari-
su Karoliu XII, švedų kara-
liu, kurs įsigriauja į Lietu-
vos ribas ir užima visą kra-
stį, lenkų nei kiek negina-
ta. Ir nors Karolis ties Pol-
tava 1709 m. tampa perga-
lėtas Petro Didžiojo — te-

Žlunga miestų prekyba ir
pramonė. Tvarka irsta. Di-
džiunai šiausias prieš kara-
lių. Vos Katkevičius su Žol-
kievskiu juos sustabdo.

Prie Zigmanto sunaus
III Vladislavo Vazos (1632
1648) — vėl prisieina Lietu-
vai dalyvauti kovoje su Mas-
kva. Krištopas Radvila su
lietuviais apgina Smolenską
nuo Šeino, priverčia masko-
lius prašyti sandaro, išsia-
dėti Smolensko, Sieversko
srities, Černigovo ir užmo-
kėti 20,000 rublių.

Po Vladislavo sostas ten-
ka jo broliui Jonui Kazimie-
riui (1648—1668). Dėl atim-
tų seniau duotų kazokams
privilegijų — šie kelia maiš-
tą, ir pasidavę Maskvai duo-
da progą naujai kare su
Maskva. Caras Aleksiejus
įsigriauja į Lietuvą, iš šiau-
rės plusta švedai, vedami
Karolio Gustavo. Jokios
tvarkos. Seimai baigiasi tuš-
čiais reksmais, kareiviai ne-
gauna algos. Pats Jonas Ka-
zimieras priverstas yra bėg-
ti iš Lenkijos Silėzijos. Len-
kai, negalėdami atsiginti
nuo dviejų stiprių priešų,
Lietuvai nei to tiek nepa-
deda. Matydamas tai, Jonu-
šis Radvila tariasi Kėdai-
niuose su Karoliu Gustavu
apie sujungimą Lietuvos su
Švedija, tokiomis pat sąly-
gomis, kaip ji buvo sujungta
su Lenkija.

Deja, ne visa Lietuvos ba-
jorija tam nepritaria, o ne-
tikėta Radvilos mirtis suar-
do tą užmanymą, kurs be-
abėjo būtų sutūręs tolesnį
Lietuvos sulenkėjimą. Ka-
rės nesiliauja. Tėšias vaidai
dėl rinkimo karaliaus įpėdi-
nio. Pusė Ukrainos iki Dnie-
prui su Kijevu tenka masko-
liams. Nuolatinėse karėse
žusta apie 3,000,000 žmonių,
mažta gyventojų skaitlius.
1677 m. Jonas Kazimieras at-
sisako nuo sosto ir pranašau-
ja Lenkų karalystei nebeil-
gą amžių. Iš sulutėjęsių
Kryžiuočių likučų — kilsta
Prūsų karalystė.

Po Jonui Kazimierui ka-
ralium išrinktas Mikolas
Kaributis Vismiovieckas
(1669—1673) nori būti geru
karalium, bet didžiunai kel-
ką, Pskovą, priverčia Ivaną
prašyti susitaikinimo. Ta ka-
rė būtų buvęs dar pasek-
mingesnė, jei lenkai būtų iš-
tikrųjų kariavę ir nesitęsę
nuo jos. Galutiną Maskvos
nuveikimą suklundo Stepono
mirtis. Batoris stengiasi su-
tvarkyti Lietuvą juridiškai,
— įveda Vilnių augstąjį teis-
mą, vadinamą Tribunalu,
palikdamas teisę teisėją ir
pirmininką rinkti patiems
žemiečiams.

Po Sobieskiui karaliauja
ilgai (1677—1733) Fridri-
chas Augustas II, bet maž-
tegalai nuveikti dėl didžiunų
savo vaidų. Prieg tam pada-
ryta be seimo ir senato ži-
nios sutartis su caru Petru
Didžiuoju ir Danijos kara-
liu — apie padalinimą Šve-
dijos — duoda pradžią kari-
su Karoliu XII, švedų kara-
liu, kurs įsigriauja į Lietu-
vos ribas ir užima visą kra-
stį, lenkų nei kiek negina-
ta. Ir nors Karolis ties Pol-
tava 1709 m. tampa perga-
lėtas Petro Didžiojo — te-

čiaus Lietuvai tai naudos
neatneša. Vaidai tarp didžiū-
nijos nesiliauja. Seimų ne-
bėra, juos naikina absoliutiš-
koji "veto" teisė. Miestai
skursta, kaimai tuštėja, nyk-
sta mokslo, platinasi tam-
sybė, tėvynės meilė dingsta,
jos vietą pakeičia didžiunų
egoizmas ir ištivirkimas. Po-
nija ulioja, girtuokliauja,
ukininkai kaskart sunkesnę
baudžiąvą velka. Karalius
turi nemaž gerų norų, bet
nieko negal padaryti, turė-
damas surištas rankas.

Stanislavas Leščynskis
trumpai tekaraliavęs (1705-
1709) doras ir mokytas vy-
ras — yra priverstas sugrą-
žinti sostą Augustui II, o
tam mirus užleisti vietą Aus-
trijos ir Rusijos kandidatui
Fridrichui Augustui III
(1734—1763). Tame tarpe
Lenkijoje ir Lietuvoje sveti-
mos valstijos šeimininkauja
ir nuolat kišas į karalystės
reikalus. Ciesiorienė Kotri-
na II diktuoja savo valią,
ką nori sodina ant Kuršo
hercogų sosto. Jos kariuo-
menė liuosai skrajoja po Lie-
tuvą. Tvarkos jokios, dva-
sios apmirimas kuodidžiau-
sis. Girtinos pastangos pija-
rų, Čartoryskių, Šaniauskių
— yra trukdomos priešų iš
tarpo jezuitų ir ponijos.

Po Fridrichui Augustui
gauna sostą Stanislovas Au-
gustas IV Poniatovskis
(1764—1795), Prūsų ir Ru-
sijos kandidatas, žmogus
švelnus ir šviesus. Jam vieš-
pataujančiam rasties tarp
lenkų ir lietuvių tula atmai-
na gerojon pusėn, šioks toks
triušėjimas tėvynės labui.
Pijarų mokykla gaivina jau
nuomonę. Mažinas ukininkų
priespauda, nebetiek girtuo-
klaujama. Bet visgi nėsant
vienybės tarp didžiunijos
viskas niekais nueina. Rusi-
ja ir Prusai — kviečiami po-
nijos savo partijų palaiky-
mui — ateina su kariuomene
tvarkos palaikytų, ir 1773
m. Austrija, Prusija ir Ru-
sija įvykdo pirmąjį Lenki-
jos padalinimą.

Skaudus šis smugis bent
kiek atveda į protą lenkų ir
lietuvių didžiuniją. Ima ras-
ties mokyty vyrų, mąstan-
čių apie tėvynės gelbėjimą.
Mainos geryn papročiai, ima
ma rupinties išdo padinini-
mu, prekybos pakėlimu; iku-
riama naujos kariškos mo-
kyklos, steigiamas armotų
dirbtuvės, rupinamas page-
rinti valstiečių buvis. Seime
1788 pakeliama armijos skai-
tlius iki 100,000, atmetama
"liberum veto", didinama
karaliaus valdžia, draug su
kitomis naudingomis refor-
momis. Šie parėdymai įvar-
dinti 3 gegužės. Konstituci-
ja apskelbiama 1791 m. Ši
Konstitucija daugumos
džiaugsmingai priimta, ran-
da stiprių priešų ponijos
tarpe, ypač dėl duotų valstie-
čiams palengvinimų. "Seno-
vės" apgynėjai (Š. Potoc-
kis, Pr. Ks. Branickis, Sev.
Rzevuskis) daro Targovico-
je konfederaciją ir šaukiasi
į Carienę Kotriną. Prieš kon-
federatų ir rusus eina J.
Poniatovskis su Kasciuška,
bet tampa pergalėti. Varša-
va patenka į rusų rankas ir
1793 įvyksta antrasai Lenki-
jos padalinimas. Volynija,
Kuršas ir gryoji Lietuva
iki Pinskiui ir Niesvyžiui
tenka Rusijai.

Šis dar didesnis smugis
sukelia lenkus tėvynę ginti.
Prisideda ir Lietuvos poni-
ja. Kasciuška organizuoja
net valstiečius, apginkluoda
mas juos ragutinėmis ir
dalgiais. Bet ir priešų dau-
ginasi. Rusams ateina pagal-

bon Prusai. Varšuvai
ginant nuo priešų, Vilni-
paliktas be apgynėjo, liek-
užimtas, o galop ir pats Kas-
ciuška ties Maciejovicomis
rusų nuveiktas — papuola į
jų rankas, o neilgai trukus
Suvorovas užima ir Varšu-
vą. Įvyksta trečiasai Lenki-
jos padalinimas. Stanislovas
Augustas turi išsižadėti ka-
rališko vainiko ir išvežtas
Peterburgan ten ir baigia
gyvenimą 1798.

Nuo to laiko Lenkų kara-
lystė ir D. Lietuvos kuni-
gaistystė pasilieka prijung-
tos prie Rusijos viešpatys-
tės. Augščiausios valdžios
teisės pereina ant Rusų Ca-
ro, kurs ir yra dabar teisė-
tas netik Lenkų karalius, bet
ir Didysai Lietuvos Kuni-
gaikštis, kaip tai pilname jo
titule ir išreikiama.

II.

Stebėtinas dalykas: Lie-
tuvai patekus po Rusijos va-
džia lenkystės įtekmė tarp
lietuvių netik nesiliauja, be-
anaipitol eina didyn.

Lietuvos ponija galutinai
praranda lietuvištes jaus-
mą, užsikrečia tiesiog pato-
logišku lenkišku patriotiz-
mu.

Lenkystė tampa mūsų po-
nų religija. Vienatiniu jų
idealu-dievu daros — "oj-
czyzna" — o ta "ojczyzna"
— tai Lenkija nuo marių
iki marių. Jai dedamos au-
kos krauju ir pinigais, jai
tarnauja poezija ir dailė; jos
kultas platiama mokyklo-
se.

Isteigtas 1803 m. Vilnių
universitetas tampa didžiau-
siu lenkystės židiniu ir rams
čiū. Profesoriai lenkai,
lekcijos išguldoma lenkiš-
kai, lietuviškai kalbai ten
nėr vietos.

Šis universitetas gauna
teisę visame Vilniaus moko-
mame apskirtyje (apiman-
čiame 9 Lietuvos gub.) steig-
ti mokyklas, kontroliuoti iš-
guldymą pirma istiegtose,
skirti joms direktorius, ka-
pelionus, mokytojus ir t. t.
***). Visose tose mokyklose
— ir žemesniose ir vidutinė-
se — išguldymas vedama
vien lenkiškai. Už vartojimą
lietuvių kalbos skyriama
bausmė (Nota linguae).

Toki grynai lenkiška švie-
sa plaukia Lietuvon per 30
metų iki uždarymui Vil-
niaus universiteto.

Išėjusi iš universiteto ir
lenkiškų mokyklų Lietuvos
jaunuomenė, žinoma, yra
pilna lenkiško patriotizmo.
Norai tat prisideda prie iš-
tikusio 1830 m. pirmojo lenk-
mečio. Netruksta ginkluotų
nepadalinamos "Rzeczpos-
politos" apgynėjų net tarp
pačių kunigų.

Rusų valdžia pradeda su-
prasti Lietuvos ponų psycho-
logiją, ir kas tą perdidelį
lenkystės karštį jiems į gal-
vas įkala. Uždaro 1831 m.
Vilniaus universitetą, ima
vartyti lenkystę iš mokyklų,
atkreipia domą ir į semina-
rijas, naikina vienuolijas
(1832), o 25 gruodžio 1841
m. paliuosuoja kunigų bau-
džiauninkus valstiečius.

Ponai džiaugiasi iš tos va-
formos. "Taip, girdi, ir rei-
kia "klechoms"! Ar tai
jiems pridera turėti žmones
po savių". Bet kiti išmintin-
gesni ima nugąstauti kad val-
džia galinti toliau pažengti
ir atimti baudžiauninkus net
ir iš pačių ponų.

— "Ne, to negali būti, —
šaukia Lietuvos didikai —
tai musų šventą, nuosavy-
bė... Valdžia to nedrįs pa-
daryti!"

Toliaus bus.

Sus. Liet. R.-K. A. Reikalai.

PATĖMIJIMAS.

Perskaitęs "Drauge" 26-to S. L. R. K. A. seimo protokola, didžiai nusistebėjau, kad a. a. M. Tananevičiaus ("Kataliko" išleistojo tėvo) klausimas posmeritinės turėjo pasiekti net patį seimą. Kaip pažymėta protokole, tai a. a. M. Tananevičius tapo priimtas prie S. L. R. K. A. net 14 metų senesniu kaip rodo konstitucija, dėlto centro komitetas ir su laikė išmokėjimą posmeritinės iki seimui. Jeigu panaši klaida būtų įvykusi su sąnariu, kurio metus nebūtų žinojęs bile kas iš S. L. R. K. A. narių, tai nebūtų stebėtina, bet čia gan aišku, kad "Kataliko" leidėjas gerai žinojo savo tėvo metus ir leido a. a. M. Tanan. buti S. L. R. K. A. sąnariu, tuomi peržengdamas konstitucijos str. IX, par. 11.

Nors tas dalykas (klausimas posmeritinės) yra pavestas centro komitetui gilesniam ištyrinėjimui, bet, man rodos, kad geresnio dokumento nereikia, kaip "Kataliko" 9—10 (šių metų), kur aiškiai pažymėta a. a. M. Tanan. amžis. O gal tai zezeriška klaida? Nors tankiai "Draugui" užmetama įvairūs "netaktiškumai" ir nesirupinimas organizacijos reikalais, bet mes dabar matome, iš kurios pusės pats "gelbėtojas" S. L. R. K. A. (p. J. Tananevičius) rupinasi S. L. R. K. A. labu.

Man rodos, panašūs dalykai visi neturėtų būti svarstomi seime, nes tą gali išrišti ir konstitucija (str. VII, par. 6 ir 7). Apie išmokėjimą-gi posmeritinės tokie atsitikime negali būti nei kalbos, nes tuomi būtų peržengtos pamatinės tiesos konstitucijos ir galėtų būti S. L. R. K. A. didelis smugis, ne dėlto, kad S. L. R. K. A. nustos \$150., bet dėlto, kad gal ir daugiau randasi narių, kurie yra prirašyti per seni, o, žinoma, vienam išmokėjus gali ir kiti reikalauti ir tuomi sukelti betvarę organizacijoje.

Pasitikima, kad Centro komitetas, ištyręs nuodugnai dalykų stovį, užbaigs tą reikalą be skriaudos organizacijai.

S. L. R. K. A. narys.

Klaidos atitaisymas.

Talpinant seimo protokolą, Vaikų skyriuje tapo ap-leista: Nuo 6 metų iki 12 metų, po 30 dienų nuo prisirašymo — \$25.00 pomirtinės; po šešių mėnesių — \$100. pomirtinės, o nuo 12 metų pareina į suaugusiųjų skyrių.

S. L. R. K. A. kuopos laikys bertaininius susirinkimus:

41 kp. Worcester, Mass., — nedėlio, 23 d. liepos, tuo-jaus po sumai bažnytinėj salėj. Visi ateikite užsimokėti.

S. Jodauga, sekr.

102 kp. Duquesne, Pa., — 23 d. liepos, 2 val. popietų pas kuopos sekretorių Motiejų Vitartą. Bus daug svarbių nutarimų, užtai susirinkite visi.

Motiejus Vitarta, sekr.

90 kp. Hazleton, Pa., — 23 d. liepos, tuojaus po sumai bažnytinėj salėj. Ateikite patis ir atsiveskite naujų prisirašyti.

Juozas Šergalis, sekr.

74 kp. Shaft, Pa., — 23 d. liepos, 2 val. popietų žemutinės pečės mokykloje. Susirinkitė visi užsimokėti, kad nereiktų kolektavoti.

Jonas Machnis, sekr.

19 kp. Northampton, Mass., — 23 d. liepos, 2 val. popietų pas J. Vaičiulį. Visi privalo susirinkti.

Komitetas.

103 kp. Rochester, N. Y., — 23 d. liepos, 2 val. popietų šv. Jurgio bažnytinėj salėj.

Petras Medžiukas, sekr.

3 kp. Elizabeth, N. J., — 26-tą d. liepos, 8 valandą vakare ant Jančaitienės salės, 109 Pine St. Užkietiami visi nariai neatbutinai pribūt ir užsimokėt bertaininę.

J. Balčiūnas, sekr.

100 kp. Chicago, Ill., D-ja L. K. Vytauto — 23 d. liepos, tuojaus po sumai bažnytinėj svetainėj. Aušros Vartų parapijos. Meldžiame visus sąnarius susirinkti.

J. Sabaliauskas, sekr.

93 kp. Easton, Pa., — 23 d. liepos 2 val. popietų pas Praną Balsį, 38 N. Union st.

87 kp. Allegheny, Pa., — 23 d. liepos, tuojaus po sumai vietinės bažnyčios kamputyje.

J. Mikutaitis, sekr.

Blaivybės Dalykai.

LIETUVIŲ BLAIVININKŲ SAN. III SEIMAS.

Kaip jau buvo garsinta, jog šių metų seimas sulys pereito seimo nutarimą turėjo būti Philadelphiaje, Pa., bet iš priežasties nepaprasto atsitikimo Sanjungos reikaluose, Centro Valdyba buvo priversta permainingi šių metų seimo vietą.

L. B. S. III Seimas bus laikomas Lawrence, Mass., 22 rugpjūčio (August) 1911 m. Pilnas seimo programmas bus apskelbta kiek vėliau.

Pasitikdami, jog III seimas pasididįs skaitliumi delegatų trigubai, nes skaitlius narių žymiai auga, taipgi meldžiame visų kuopų paskirti delegatus ir tuomi prisidėti prie taip sunkaus bet svarbaus darbo lietuvių katalikų ir tautos labui.

Lietuvių dvasiškiją ir svietisius, kurie nepriguli prie Sanjungos, o interesuojasi blaivyste, kviečiame atsilankyti, kaip svečius.

Su meile pasitiksim delegatus ir svečius 22 rugpjūčio šių metų Lawrence, Mass.

Mikolas A. Norkunas — pirmsėdis.

Jonas Jaroševičė — sekr.

Pov. Mikalauskas — kas. K. Šakieksas — kasos glob. Gerbiamieji Delegatai, malonėkite pranešti išankstai ant žemiaus padėto adreso apie savo paskyrimą, o mes darysime storonę, idant pilnai būtų užganėdinti ir parūpūsime pas savo brolius blaivininkus apsisistojimui vieta, idant nereiktų trankytis po hotelius ir neturėti bereikalingų iškaščių.

Visus priimsime su meile.

kaip pridera blaivininkams.

F. K. Juškevičius,

kuopos pirmsėdis.

Atsiskaitę pas M. A. Norkuną, 162 Prospect St., Lawrence, Mass.

"Žvaigždė".

Alkoholis sveikatos naikintojas.

Straipsnis verstas iš anglų kalbos "The Temperance truths from many pens" p. 7.

Be abejo, giliausia pajunkimo šaknis girtuokliavimas ir priežastis viso pikto yra ana klaidi ir blėdinga teorija, giliai įsiaknėjusi žmonių mintyse, būk alkoholis yra gydykla visoms kuno ligoms. Ta žmonijos klaida gauna nemažą įjėgą iš togi papročio, jog kaip kurie gydytojai, kurie geidžia užlaikyti savo praktiką, yra labiau palinkę pataikauti silpnui savo pacientų, negu jų patenkinti gerovei, ir patarnaudami jų liguistiams geismams prižadina tarp jų didesnę alkoholio troškimą. Kuno nuilsimas, ligos prižadintas prikelia da didesnę troškimą svaigalų, bent ant trumpos valandžiukės alkoholis priteikia bent apgavingą įjėgą ir smarkumą; bet tikrai išmėginus atranda ma, kad kiekvienoje dėjoje atpuolimas to neva smarkumo visuomet buna daug didesnis ir blėdingesnis negu be jokio pakibirkšimo pri-gimtųjų energijų alkoholiu.

Paliudijimas prakilnųjų gydytojų šitame dalyke yra svarbiausiu nurodymu. Jei toksai paliudijimas ateina nuo vyrų, kurių charakteris (pobudis) yra be jokio nupeikimo, kurie be baimės kalba tiesą, o kurie yra jau visiems gerai žinomi, jog nereikalauja daugiau paliudijimų apie savo ištikimumą, tokių žodžių turi ypatingą svarbą. Dr. Higginsbotom'o žodžiai turi nepaprastą vertę ne vien iš atžvilgio į jo medicinos mokslą, bet ir su žmonėmis, kurie sutauko savo asmeniškų patėmijimus su išmintingesnių gydytojų mokslais, kurie visą gyvenimą pašventė tyrinėjimui žmogaus kuno. Štai ką jisai sako: "Laike mano ilgos praktikos nemačiau nei vienos ligos, išgydytos alkoholiu; priešingai, alkoholis vai singiausias ligų plėtotojas. Sutvėrėjas neidaigino alkoholiu jokių gydomų principų, kurie randasi tikrai gydomuose žolynuose".

Išreikšęs abejotini savo nuomonę, jis pasakoja apie savo lavinimąsi senovės mokykloje, ir kad sulig jo nuomonės, alkoholis buvęs reikalingas kaip medicina po visokiais pavidalais, be kurio gydyklų kaip nebūtų, o jokios kitokios gydyklos negalėtų jo užvaduoti; bet betyrinėdamas alkoholį per penkiasdešimt metų, ištikino visai priešingai.

"Po dvidešimt metų nuolatinės ir nepaliaujančios atidos į alkoholio ant žmonių kuno veikmes, su kuriomis labai tankiai turėjau susidurti budams abelnu praktiku, palioviau sunaudojęs alkoholį maistui ir mediciniui visiškai, dabar jau apie trisdešimt metų praslino, kaip tikrai ištikinau, kad alkoholis nėra jokia gydykla, tiktai yra pavojingas skystimas."

Jisai surenka po keliais antgalviais savo gyvenimo patyrimus, sakydamas esant negalima išgydyti ligoni, sergantį kroniška liga, jei jis nepaliaus kasdien gėręs alkoholinius gėralus; kad kas turi gėrimo pajunkimą, išgydymas visuomet sunkus ir kad pas pilnuosius blaivininkus daug didesnė tendencija prie gyvybės, negu pas nuolatinius gėrikus.

Galutinai užbaigia šiais žodžiais: "Tulas veiksnis padarė ant manęs didį įspūdį, tai yra, didi ir baisi atsakomybė kaipurių gydytojų, kurie prilepia savo ligoniams alkoholį, kaip gydyklą, ypač silpnoms moterims. Patėmijau, jog alkoholio veikmės visuomet buna blėdingos prižadinėme pajunkime girtybės. Pažinojau kaip kurias ištikimiausias, gražiausias, prakilniausias motinas, vyrų pačias tapusias tokiomis baisiomis girtuoklėmis, kurios apskunkino savo šeimynas ir pasiliko atmetomis iš draugijos, pasitinkiamie laipsnyje, iš kurio nėra jokio pasitaisymo. Kokį atlyginimą gali toksai gydytojas padaryti budamas priežastimi tokios nelaimės?"

Jei kam geriau pamėgtų nuomonė Amerikos gydytojų, keno paliudijimo galėtume klausyti su didesne atida, negu Chicago Dr. N. S. Davis, kuris užima pirmą vietą savo profesijoje sakydamas: "Buvau užimtas abelnąja praktika medicinos, ypač ligonbutyje ir dispensarijoje arba beturčių vaistinyčioje dirbau, bepaliovos per penkiasdešimt šešis metus. Pastaraisiais keturioliasdešimti metų nedarau nei vienam ligoniui svaigalų, kaip gydyklų skaudžioms arba ilgalaikiams ligoms vien dėlto, jog pirmiau ištyriau ir sužinojau, kad svaigalų veikmė yra tikras sukludymas gydomo mano paciento. Laike visų tų metų sunaudojau kiekvieną progą man prietaikyti kitų praktikantų patarimais tyrinėjime klinišku rezultatų (pasekmių), jų išgautųjų, o jau dabar tikrai ištikinau, kad nėra jokios ligos, kurią neišgydytume daug pasekmingiau be alkoholio negu su alkoholiu."

Paklausykite vėl ramaus ir atsargaus išsireiškimo prakilniausio Anglijos autoriteto — p. Andriaus Klaro, karalienės paprastojo gydytojo, kuris išsireiškimas, ramiai nusvarstytas, protingiems žmonėms atneš neisakytai daugias svarbos, negu nekantriusia prkalba: "Dvidešimt penkis metus buvau gydytoju viename iš didžiausių ligonbučių šios viešpatijos. Buvo da limi mano kasdieninio uždavinio mano gyvenimo ištirti įtekme alkoholinių gėralų ant žmonių sveikatos: o sten-giausi iš visų pajėgų išpildyti šią dalį mano užduoties kuouoliausiai, ne vien per mano uždavinio priemones, bet dažnai ir asmeniškų patyrimu. Stengiausi atidengti tikrąją tiesą šio dalyko, o manau, kad turiu tiesą pasakyti jums, kad praleidęs dvidešimt penkis metus toje praktikoje, žinau kiek tiek apie tą dalyką. Turiu išsklausinėti apie pajunkimus ir susinešimus pajunkimų su sveikata kasmetas apie dešimt tūkstančių žmonių, o tas dalykas nenuveina dovanai po tiek metų. Dabar jei noriu kalbėti, o pasirįžau kalbėti tiktai gryną tiesą."

"Drįstu sakyti, kad jei žmonės norėtų žinoti, kas tai yra sveikata, labai malonėčiau galėti tai pasakyti jums; bet nors buvau dvidešimt penkis metus gydytoju, lig šiandien dar nežinau, kas yra sveikata; betgi bandysiu jums tai parodyti. Negaliu duoti definicijos, nes sveikatos definicija yra negalima. Sveikata yra luomas kuno, kuriame visi veiksmai (functio) jo eina be žymės arba patėmijimo, ir kuriame egzistavimas jaučiamas malonė, troškimas nevien pakyla jame, bet tas troškimas tampa jo paties gamta, o gamta taip susteigia savais veikalais užduoda neišreikštiną prakeikimą ant žemės net lig tolimai ateitei kartu, kurios bus dalimi ir kuopa jo ęsybės. Irgi klausiu jus, ką dumsite apie tuos, kurie užgema iš girtuoklių; ir kurie ateina į šį pasaulį, jei taip pasakysiu, su prakeikimu nevien ant savęs, bet savyje, su baisy troškimu alkoholio, kuris juos greitai suplėšys — su troškimu, nuo kurio jokia žmoniška galybė juos neįstengs išliuosuoti, nuo kurio vienas Dievas Savo išimtimi ir gailėtingumu gali juos apginti?"

"Kas per baisi mintis šitoi! Ar gali būti čia bent vienas, kuris geria alkoholį, abejutiškas prie šito dalyko? Kaip gali būti be jokios baimės mastydamas apie šią faktą — apie faktą, kuris yra taip tikras, kaip du syk du keturi — kad jo gamtos dalimi tampa tas troškimas alkoholio, o kad jis (gerikas) savo užnuodintu krauju perduoda tą troškimą, ne dėl kio gerumo, bet tiktai dėl baisesio pikto, kokį gali žmonės kentėti, dar ne užgimusios kartoms? Ar gali būti smarkesni žodžiai, negu šite, išreikšianti baisesio alkoholio veikmės? Man bėmstant apie tai, ateina mintis, kad atsižadėčiau savo užduoties, kad viską pamėčiau ir ečiau skelbti šventą kryžkarę (crusade) visiems žmonėms — saugokitės veislės priešo!"

*) Fiziologijos kiekybė — physiologica quantitas — yra tai tiek alkoholio sunaudojimas, kiek senovės gydytojai, kurie dar tikėjo, buk alkoholis būtų gydykla, duodavo ligoniui.

A. + A.

Kun. V. Paukščiai.

Liepos 4 dieną Harlem Ligonbutyje, New Yorke numirė kun. Monsignoras Viktoras Paukštis. Mirė nervų ir širdies liga. 6 Liepos tapo palaidotas iš New Yorke Katedros ant Kalvarijos Kapinių, vietoje paskirtoje New Yorke diecezijos kunigams. Ant kapinių palydėjo kun. M. Šedvydis ir kun. V. Var-nagiris.

Velionis da buvo pabaigęs tiktai 34 metus. Mirė išvargęs daugelį vargų, tegul jam Viešpats Dievas atlygina už tai amžinu atsilsiu Dangaus Karalystėje.

XXX.

DIDELIS PIKNIKAS.

Bridgeport'o šv. Jurgio parapija rengia 23 d. liepos didžiausią pasilinksminimą Stadlerio parke.

Aplinkinių miestelių lietuvių pasinaudokite proga.

Redakcijai prisiusi laiskai.

"Draugo" 31 No. tilpo programos apvaikšiojimo šv. Kazimiero vienuolyno pašventinimo. Paduotame programoje padarytos kaip kurios klaidos. Vienos draugijos padėtos programė, kurios parodoje nedalyvavo, kitos dalyvavo, bet jų vardų nėra programoje ("Drauge" tilpo programos, surašytas prieš apvaikšiojimą, ne po apvaikšiojimo. Red.). Taip, Leibgvardija D. L. K. Vytauto nuo Bridgeporto visai nepasirodė, nors pirma ir buvo žadėjusi. Toliaus, sekančios draugijos iš Bridgeporto buvo programė, bet apvaikšiojime nedalyvavo: šv. Martino, Treitininkų, Apaštalystės ir Moterijų. Taigi viso 5 draugijos figuravo programoje, bet išskilmėje neėmė dalyvumo.

Teisingai-gi išskilmė 2 liepos buvo apvaikščiota šitaip:

Trečią valandą popiet draugijos ir šiaip jau žmonės susirinko ant kampo 69-tosios ir Western gatv. Už pusės valandos vyriausias maršalka p. Stanislovas Anušauskis pradėjo statyti draugijas į eilę. Sustačius draugijas, pradėta laukti Jo Malonybės antvyskupio. Pasirodžius antvyskupiui, muzika užtraukė pasveikinimo maršą ir kareiviai apnuogino kardus. Prsidėjo maršavimas sekančioje tvarkoje:

1. Vyriausias maršalka, Stanisl. Anušauskis.
2. Du poliemonu.
3. Vėluva.
4. Muzikantai.
5. Gvardija D. L. K. Vytauto nuo Town of Lake.
6. Gvardija D. L. K. Algirdo nuo West Side.
7. D-ja Palaimintos Joanos iš Arc (tautiniai rubais).
8. D-ja šv. Vincento Fere-rijaus.
9. D-ja Moterijų šv. Agostos.
10. D-ja šv. Stanislovo Vyskupo ir K.
11. D-ja šv. Kryžiaus.
12. D-ja šv. Antano iš Paduos.
13. D-ja šv. Juozapo Laid-mingo Mirimo.
14. D-ja šv. Stepono nuo West Side.
15. Antras maršalka, p. J. Genis.

Šitos visos draugijos, išskyrus gvardiją Algirdo ir d-ja šv. Stepono, yra iš Town of Lake ir pridera prie šv. Kryžiaus parapijos. Reikia pažymėti, jog draugijos nuo Town of Lake supranta broliškumo svarbą ir niekad neatsisako dalyvauti išskilmėje, kaip neatsisakė nuo dalyvavimo ir vienuolyno pašventinime. Duok Dieve, kad ir toliau laikytųsi tokios pat vienybės!

J. J. Polekas.

PASKUTINIS DIDELIS PIKNIKAS.

Parentas d-tės D. L. K. Gedimino, Meriden, Conn. Schuetzen Park'e 6 d. rugpjūčio (August) 1911, pradžia pirmą valandą popietų.

Prašome atsilankyti ant to puikaus pasilinksminimo, visus lietuvių ir lietuvaite, vietinius ir iš aplinkinių miestų. Bus puiki muzykė, užkandžiai ir gėrimai toki, kaip New York'o hoteluose; prie to bus laimėjimas laikrodėlio ir daug kitų zobovų. Kviečia Komitetas.

OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

Ponia Mann, nežinodama ką išteisybės pedelis nori pasakyti, pažiūrėjo ant jo su užuojauta ir atsidusėjo.

— O, tamsta gali dusauti, p. Mann! — tarė pedelis.

Manydama, kad padarė gerai, ponია Mann vėl atsidusėjo. Matomai tas patiko viešamjam žmogui, bet jis pažvelgęs į savo skrybėlę, suvaldė meilų šypsojimą ir tarė:

— P. Mann, aš važiuoju į Londoną.

— Išteisybės, p. Bumbly? — sušuko ponია Mann, atšokus atgal.

— Į Londoną, poniute, — nesiliovė pedelis, — karioje. Aš drauge su dviem elgėtom, p. Mann! Reikia atlikti valdiškas reikalas kas link tulo nusprendimo, ir valdžia išrinko mane, — mane, p. Mann, — kad išdėstyčiau dalyką prieš prasidėjimą bertaininiams Clerkenwell'io posėdžiams. Ir da yra didis klausimas, — pridūrė p. Bumblys ištiesęs, — ar Clerkenwell'io posėdžiai neįšys į skylę, kol su manim užbaigs.

— O! Tamsta nebuk jiems perskaudęs, — tarė p. Mann prisigerindama.

— Clerkenwellio posėdžiai patįs tą užtraukė ant savęs, — atsakė p. Bumblys. — Ir jei Clerkenwellio posėdžiai išeis su tuo blogiau, ne kaip tikisi, tai tik pasidėkojant jiems patiems.

Tiek daug pasirijimo ir smarkaus atsidėjimo buvo grumojime, kuriuo p. Bumblys ištare tuos žodžius, kad ponია Mann net persigando. Antigalo ji atsiliepė:

— Tamsta važiuoji karioje. Man rodėsi, kad paprastai elgėtos siunčiama vežimuose.

— Tai tikt tada, kada jie serga, ponია Mann, — tarė pedelis. — Męs susodiname ligonius in atvirą vežimą lietingam ore, kad atprastų nuo nusišaldymo.

— Oh! — tarė p. Mann.

— Dabar taip pasitaikė, kad vežėjai susivaržė ir męs gavome pigius karios kontraktus, — tarė p. Bumblys. — Abu elgėtos yra labai nublogę, ir męs apskaitėme, kad juos nuvežti atsieis pora dolerių pigiau, ne kaip palaidoti — tai yra, jei pasiseks pristieiti juos kitai parapijai, ką aš manau, galėsime padaryti, bene tyčia kelionė' numirtų. Ha! ha! ha!

P. Bumblys pasijuokęs valandžiukę, netyčia metė akia ant savo skrybėlės ir vėl pastojio rimtu.

— Męs užsimiršome apie reikalą, tamista, — tarė pedelis, — štai čia jus' mėnesinė alga nuo parapijos.

P. Bumblys išsiėmė iš mašnos kelis sidabrinus pinigų, suvyniotus į popierą ir pareikalavo paliudijimo, kurį p. Mann parašė.

— Čia nelabai gražiai parašyta, — tarė vaikų globėja, — bet užtektinai formališka, drįstų pasakyti. Ačiū. Aš tamistai labai dėkinga, p. Bumbly.

P. Bumblys maloniai linkterėjo pripažindamas ponios Mann mandagumą ir užklausė, kaip vaikai elgiasi.

— Dievė! jiems laimink, mažutėliams! — tarė ponია Mann jautriai. — Jie sveiki ir linksmi, kaip tik gali būti, išskyrus, žinoma, tuodu, ką pasimirė praėjusią savaitę ir mažą Dicką.

— Ar tas vaikas nepasitaisė? — klausė p. Bumblys. Ponია Mann pakratė galvą.

— Ar jis dar vis toks nesuvaldomas, blėdingas, negeras vaikas? — klausė piktai p. Bumblys. — Kur jis yra?

— Aš jį tuojau čia pašauksiu, tamsta, — tarė ponია Mann. — Eikš čionai, Dickai!

Valandėlę paieškojus Dickas atsirado. Išmaudytas greitai po pumpa ir nušluostytas ponios Mann andaroku, vaikas buvo statytas prieš baisų veidą pono Bumblio. Vaikišias buvo išbalęs ir sunykęs; jo veidai įdubę, akys didelės, žėrinčios. Nušūpėję parapijos rūbai karojo liuosai ant jo kuno ir jo jauni sąnariai taip buvo susitraukę, kaip kokio seno žmogaus.

Toks tai buvo mažas asmuo, statytas prieš akis p. Bumblio; jis nedrįso nei akių pakelti ir bijojo išgirsti pedelio balsą.

— Ar negali pažiūrėti ant pono, tu priešgina vaikę? — tarė ponია Mann. Kudikis bailiai pažiūrėjo aukštyn, ir sutiko p. Bumblio akis.

— Kas tai yra, tu parapijos Dieke? — užklausė p. Bumblys, labai atsakančiai krėsdamas juokus.

— Nieko, pone, — atsakė silpnai kudikis.

— Ir man rodos, kad nieko, — tarė p. Mann, žinoma, smagiai nusijuokus iš pono Bumblio šamojo. — Tau nieko nereikia, tikiuosi.

— Aš norėčia — sumikčiojo kudikis.

— Na, na! — pertraukė ponია Mann. — Menu, kad tuojau čia ko nors prašysi? Ugi tu, mažas skurduly....

— Palaukit, p. Mann, palaukit! — tarė pedelis, pakėlęs ranką, kaip valdžios ženklą. — Ko norėtum, tamsta, eh?

— Aš norėčia, — mikčiojo vėl vaikišias, — kad kas nors, mokantis rašyt, parašytų ant popieros kelis žodžius, suvyniotų ir užpečėtytų ir laikytų dėl manęs, kaip busiu pakastas po žeme.

— Ką tas vaikas nori pasakyt? — sušuko p. Bumblys, ant kurio rimti vaiko žodžiai ir išblyškęs veidas padarė nekurių įspūdį, nors jis gerai buvo apsipratęs su tokiais daiktais. — Ką nori pasakyti, tamsta?

— Aš norėčia, — tarė kudikis, — palikt mano meilę Oliveriui Twistui, ir duot jam žinią, kaip tankiai aš sėdėjau ir verkiau dūmodamas, kaip jis klaidžioja per tamsias naktis ir neturi draugo, kurs jį sušelpytų. Ir aš norėčia jam pasakyt, — kalbėjo kudikis karštai, sudėjęs mažas savo rankutes, — kad aš labai noriu numirti, mažas budamas; nes jei aš užaugsiu ir pasėsiu, tai mano mažas

sesė, kuri yra danguje, gal užmirs apie mane, arba man nepanašis; ir butų daug linksmiau, jei mudu da valdžias drauge ten butume.

P. Bumblys apžiūrėjo mažą kalbėtoją nuo galvos iki kojų neapsakoma nuostaba ir atsikreipęs į ponią Mann, atsiliepė:

— Visi jie seka tą pačią pasaką, p. Mann. Tas begėdis Oliveris visus ištvirkino!

— Aš bučia tam netikėjus! — tarė ponია Mann, sudėjęs rankas ir piktai žiūrėdamas į Dicką. — Aš niekados nemačiau tokio užkietėjusio mažo niekšo!

— Išvesk jį lauk, tamista, — paliepė p. Bumblys. — Tas turi būti pranešta valdžiai!

— Tikiuosi, kad ponai supras, jog tai ne mano kaltė, tamsta? — užklausė p. Mann iškilmingai.

— Jie supras tą, poniute; jie dažinos teisingai, kaip dalykai stovi, — tarė p. Bumblys.

— Nagi, meldžiu jį išvesti. Aš negaliu žiūrėti ant jo. Dickas bematant buvo išvestas ir užrakintas šaltoj' kelnorėj'. P. Bumblys tuojau išėjo, kad prisiruošus kelionėn.

Antrytojaus, šeštą valandą anksti, p. Bumblys permainingę kampuotą skrybėlę ant apvalios ir apsilvilkęs pilką plačią burką, atsisėdo ant karios ožio drauge su vežėju ir pasisodinęs tuos prasikaltėlius, apie kurių apsigyvenimo vietą ėjo klausimas, atvažiavo su jais priguliničiam laike į Londoną. Kelionėje jis nedatyrė jokių nesmagumų, apart nepatogaus elgėtų apsiėjimo, kurie nesiliovė drebėję ir skundėsi ant šalčio tokiais nemandagiais balsais, kad paties p. Bumblio dantis ėmė barškėti, nors jis buvo išvilkęs į šiltą sermėgą. Pristatęs tuos blogai apsiėinančius žmones į tinkamą vietą ant nakvynės, p. Bumblys apsisitojo tuose pačiuose namuose, kur ir karieta užvažiavo, ir užsisakė sau menkus pietus iš jautienos, oisterių sriubos ir porterio. Pasistatęs džiną su vandeniu ant kudmento, jis prisislinko kedę prie ugnies ir padaręs savo galvoje keletą doriškų išvadžių apie mažą žmonių kantrybę ir pirtankų nusiskundimą, ėmėsi skaityti laikraštį.

Pirmas straipsnelis, ant kurio puolė p. Bumblio akis, buvo toksai apgarsinimas:

"Penki svarai dovanų.

"Kadangi mažas vaikas, vardu Oliveris Twistas pabėgo, ar tapo pavogtas iš savo namų ant Pentonville, ir iki šiol apie jį nieko negirdėt, tai viršminėtoji dovana bus išmokėta kiekvienam žmogui, kurs suteiktų kokią nors žinią apie jo atradimą, arba išaiškintų jo pirmesnę istoriją, kurioje paduodantis ši apgarsinimą, dėl daugelio priežasčių, yra interesuotas."

Paskui ėjo pilnas aprašymas Oliverio rubų, ypatos, išvaizdos ir jo išnykimo, su pravarde ir pilnu pono Bronlow adresu.

P. Bumblys plačiai atidarė akis, išlėto ir stropiai perskaitė tą apgarsinimą kokius tris kartus, ir mažiau, kaip į penkias minutes buvo jau beinas į Pentonville, didžiame užsidegime palikęs neišgertą džiną su vandeniu.

— Ar p. Bronlow namie? — paklausė p. Bumblys tarnaitės, kuri jam atidarė duris. Ant to klausimo mergina davė tankiai vartojamą, išvengiantį atsakymą: "Aš nežinau; iš kur tamsta?"

Vos tik p. Bumblys paaiškindamas savo reikalą paminėjo Oliverio vardą, kaip p. Berwinienė, kuri buvo klausiusi seklyčios duryse, atbėgo uždususi į priemenę.

— Meldžiu, meldžiu į vidų, — tarė senukė. — Aš žinojau, kad apie jį išgirsime. Nabagutis! Aš tą žinojau! Aš tikrai žinojau. Dieve jam padėk! Aš visados taip sakiau.

Tą ištarusi, gera senukė sugrįžo atgal į seklyčią ir atsisėdus ant sofės apsiliejo ašaromis. Tarnaitė, kuri nebuvo tokia jautri, nubėgo ant viršaus ir tuoj' sugrįžo, užkvičdamą p. Bumbli citi tuojau paskui ją, ką p. Bumblys padarė.

Jį nuvedė į mažą kabinetą, kur sėdėjo p. Bronlow ir jo draugas p. Grimwig prie bonkučių ir stiklelių.

P. Grimwig tuoj' suriko:

— Pedelis! Parapijos pedelis, arba aš sukrimsiu savo galvą!

— Meldžiamas, nepertrauk, — tarė p. Bronlow. — Meldžiu sėstis.

P. Bumblys visiškai sumišęs nuo p. Grimwig'o apsiėjimo atsisėdo. P. Bronlow paslinko liampą taip, kad geriau prisiziūrėjus pedelio veidui, ir tarė šiek tiek nekantriai:

— Tamsta čia atėjai iš priežasties apgarsinimo?

— Taip, tamsta, — atsakė p. Bumblys.

— Ir tamsta esi pedelis, ar ne? — užklausė p. Grimwig.

— Aš esmi parapijos pedelis, tamsta, — atsakė p. Bumblys, pasididžiudamas.

— Žinoma, — tarė p. Grimwig savo draugui. — Aš tą žinojau. Gyvas pedelis!

P. Bronlow lengvai pakratė galvą, kad nutildžius savo sėbrą ir klausinėjo toliau:

— Ar tamsta žinai, kur tas nabagas vaikutis yra dabar?

— Nedaugiau, kaip ir visi.

— Tai ką jūs žinote apie jį? — klausinėjo senis ponas. — Kalbėk, prieteliau, jei turi ką pasakyt. Ką žinai apie jį?

— Tamista nieko gero apie jį nežinau, ar ne taip? — įspraudė p. Grimwig, pašiepiančiai ir pažiūrėjo ilgokai ponui Bronlow į veidą.

P. Bumblys labai greit sugriebęs klausymą, pakratė galvą iškilmingai.

P. Bronlow pažiūrėjo ant įtempto Bumblio veido ir paprašė jo išdėstyti viską, ką tik jis žino apie Oliverį — kuotrupniausiai.

P. Bumblys pasidėjo skrybėlę, atsisėgiojo sermėgą, sukeitė rankas ir rimtai palenkęs galvą, pradėjo savo pasaką, valandėlę pamąstęs.

nes užėmė kokią dvidešimtą minutų. Jos įtalpa buvo tokia: kad Oliveris buvo pamestukas, užgimęs iš žemos kilties ir negerų tėvų. Kad nuo savo užgimimo jis neparodė geresnių palinkimų, kaip išdavystė, nedėkingystė, piktybė. Kad jis užbaigė trumpą savo karjerą kraugerišku ir biauriu užpuolimu ant nieku neprasikaltusio vaikino, ir pabėgo nakčia iš savo pono namų. Prirodymui, kad jis yra tikrai tuo, kuo pasisakė esąs, p. Bumblys padėjo ant stalo popieras, kurias atsivežė su savim į miestą, ir išnaujo sukeitęs rankas, laukė pono Bronlow atsiliepimo.

— Man baugu, kad tas viskas perdaug teisinga, — tarė senis ponas su gailėsčiu, peržiūrėjęs popieras. — Tas tamstai gal nesuprantama, bet aš bučia jums davęs tris syki tiek pinigų, jei jusų paliudijimas būtų buvęs jam prie lankus.

Labai yra galimas daiktas, kad jei p. Bumblys, butų apie tai žinojęs iš pradžių pasišnekėjęs, tai jis būtų perstatęs trumpą savo istoriją visai kitokiuose dalyuose, bet dabar jau tas buvo pėrvėlu. Taigi jis tik rimtai pakratė savo galvą ir išidėjęs penkis svarus, išėjo.

P. Bronlow kelias minutes vaikščiojo po kambarį, matomai taip sujudintas pedelio pasaka, kad nei p. Grimwig nedrįso jo užkabinti.

Antgalo sustojo ir smarkiai paskambino.

— Ponია Bedwin, — tarė p. Bronlow atėjusiai gaspadinei, — tas vaikas Oliveris tai prigavikas.

— Tai negali būti, tamista. Tai negal but! — tarė senukė energiška.

— Aš sakau, jis toks yra! — atkirto senis ponas. — Ką tu nori pertai pasakyti, kad jis ne prigavikas? Męs tik ką girdėjome pilną jo gyvenimo istoriją, jis visą laiką buvo mažas piktadarys.

— Aš niekados tam netikėsiu, — atsakė senukė tvirtai. — Niekados!

— Jūs, senos moters, niekam daugiau netikite, tik šundaktariams ir melagingoms knygų pasakoms, — suniurnėjo p. Grimwig. — Aš žinau viską. Dėlko nepaklausėte mano patarmės iš pradžių; jūs butumėt klausę, jei jis nebutų sirgęs karštligė, eh? Jis pastojio užimančiu, gal ne? Interesuojančiu! Bah!

Ir p. Grimwig pamaisė ugnį su kačerga.

— Jis buvo mielas, dėkingas, švelnus kudikis, tamsta, — atsakė p. Bedwinienė įniršusiai. — Aš numanau apie vaikus, auklėjau juos per keturiasdešimt metų. O žmonės, kurie su tuo negali pasigirti, verčiau apie tai tylėtų. Tai kokia mano nuomonė!

Buvo tai skaudus kirtis p. Grimwigui, kurs buvo jaunikis. Bet kadangi tas iššaukė tik šypsojimą ant p. Grimwigo lupų, tai senukė pakėlė galvą ir pasitaisiusi žiursta rengėsi kalbėti toliau, bet p. Bronlow ją sulaukė.

— Tylėkit! — tarė senis ponas, nuduodamas rustybę, kurios suvis neįautė. — Kad man niekados nepaminėti to vaiko vardas! Aš taip liepiu. Niekados, niekados, prie jokios progos, — įsitėmyk! Galite išeiti iš kambario, p. Bedwin. Atsiminkite! Aš rimtai sakau!

Visi tą vakarą pas p. Bronlow buvo nuliudę.

Oliverio širdis drebedavo, atsiminus apie tuos gerus žmones. Geria, kad jis nežinojo, ką jie išgirdo apie jį, nes tada jo širdis tikrai būtų plyšusi.

XVIII.

Kaip Oliveriui slinko laikas smagioj draugioj jo prietelių.

Kitą dieną apie pietus, kada Sukčius ir ponaitis Bates išėjo ant paprastos savo medžioklės, p. Faginas pasi-naudojo proga ir ilgai pasakojo Oliveriui apie baisią nedėkingumo nuodėmę, kurios jis aiškiai buvo kaltas nepaprastame laipsnyje, nes saivališka aplėdo draugiją, rupestingų jo sėbrų ir, negana to, da norėjo nuo jų pabėgti, panešus jiems tiek rupesties ir išlaidų jo suradimui. P. Faginas labai pabrėžė faktą, kad jis priėmė ir aprupino Oliverį, kurs be jo pagalbos būtų numiręs badu. Taipgi jam papasakojo baisy ir sujudinantį atsitikimą su vienu vaiku, kurį jis gailiaširdingai priglaudė visai panašiose apylostose, bet kurs pasirodęs nevertu jo užsitikėjimo ir išreiškęs norą susinešti su policija, labai nelaimingai užbaigė tuo, kad vieną rytą tapo pakartas ties senuoju Bailey. P. Faginas suvis nesistengė paslėpti savo dalyvavimo toj' nelaimėj', bet apsiašarojęs raudėjo, kad iš priežasties kvailio ir išdavigo to vaikėzo pasielgimo, jis buvo priverstas padaryti iš anujo auką nekuriems prirodymams sude. Nors tieji prirodymai nebuvo, taip sakant, visiškai teisingi, bet užtai butinai reikalingi nepaliečiamybei jo paties (Fagino) ir kelių parinktų jo draugų. P. Faginas užbaigdamas nupiešė nemalonų pakorimo paveikslą ir labai draugiškai ir mandagiai išreiškė tvirtą savo viltį, kad jam niekados nereiktų pavesti Oliverį tokiai nesmagiai operacijai.

Mažoji Oliverio kraujas sustingo, beklausant žydo žodžių, nors jis tik per pusę suprato neaiškius jo grumojimus. Kad pati teisybė galėjo supainioti kaltą su nekaltu, jei tik juodu sėbrauja, — tai jau jisai žinojo, kad gyls planai — pražudyti š-tą žinančius ir galinčius išduoti žmones, buvo nesykį pervedami senojo žydo, — tai Oliveriui išrodė labai galimu daiktu, ypač kada jis atsiminė abelną pasišnekėjęm tarpu žydo ir Sikes'o, iš kurio galima buvo spėti, kad šis-tas panašaus jau tapo atlikta.

Kada jis bailiai pakėlęs akis, sutiko teiraujantį žydo pažiūrėjimą, tai jautė, kad jo veido nublankimas ir sąnarių drebėjimas tapo gerai užtėmyti to gudraus senio.

Žydas bauriai nusijuokė ir paglostė Oliverio galvą, pasakė, kad jei jis tylės ir stropiai užsiims savo amatu, tai da juodu gali būti draugais.

Paskui pasiėmęs kepurę ir apsilvilkęs senais, sulopytais trinyčiais, žydas išėjo, užrakinęs paskui save duris.

Toliaus bus.

„Draugo

Rev. J. Sutkaitis,
2112 Sarah st.,
Pittsburg, Pa.

K. Strumskas,
190 High st.,
Brooklyn, N. Y.

Juozas Mališaukas,
Forest City, Pa.

T. Kizievich Box 167,
Minersville, Pa.

M. Karbauck's, 52 G. st.,
So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis,
1327 Rebecca st., S. S.
Allegheny, Pa.

J. Bartoševiče,
4417 Marshfield ave.,
Chicago, Ill.

M. Urbanavičė, Box 33,
Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 22,
Swoyers, Pa.

J. Versiackas,
65 Davidson st.,
Lowell, Mass.

Juozas Akevičius, P. O.
Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevičė,
349 Hamilton st.,
Grand Rapids, Mich.

Jonas Leipus,
1022 Bay st.,
Superior, Wis.

P. J. Miller,
Lithuanian Store,
Athol, Mass.

Pr. S. Karzonas,
2422 W. 69th st.,
Chicago, Ill.

St. Petruskevičė,
223 E. 6th st.,
Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrauskas,
415 Middle st.,
Kenosha, Wis.

A. Urbanavičė,
329 River st.,
Plymouth, Pa.

Juozas Podžukynas,
1338 So. Canal St.
Chicago, Ill.

Dcm. M. Andrulionis,
65 Davidson st.
Lowell, Mass.

Ant. Tuškėnis Box 116
Plymouth, Pa.

Julius Bukantas,
94 Blackstone st.,
Boston, Mass.

Jonas Ramanauskas
135 Ames st.,
Brockton, Mass.

B. P. Miškinis,
Box 124, 35 Arthur st.,
Montello, Mass.

F. B. Versocky,
257 So. 33rd st.,
So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šaban,
Box 239, Lewiston, Me.

Pr. F. Juškevičė,
131 Jackson st.,
Lawrence, Mass.

Jonas Galeckas,
109 So. 3rd st.,
Brooklyn, N. Y.

Kun. A. Ežerskis,
5447 S. Wood st.,
Chicago, Ill.

Kazys Matukevičė,
1742 Nay Aug ave.,
Scranton, Pa.

Lietuvos šūnas.
Pinigu jėškotojai.
Tikras atsitikimas, aprašytas apysakos formoje.

Pabaiga.
Antanui sapnavosi, kad dar jis tebekasa Strolių laukuose. Kažinkam surikus, Juozas, rodos, išsoko iš duobės ir nubėgo, o jis norėjo bėgti, bet, kaip tyčia, griebė viename daikte spatu ir atsimušė tasai į kažinką kietą. Atžeria žemes, ugi katilas pinigų. Susipylė, rodos, pinigų su maišu ir eina namo, bet bijo, kad nesutiktų kokius neprietelius, kurie galėtų brangenybes atimti. Atėjo, rodos, į pagirį ir den-

gia susilenkęs. Tik kaip suriks kažinkas: "Antanai, ką maiše neši?" Pakelia galvą, ugi iš krūmų puolasi prie jo penki vyrai! Nutirpo Antanas iš baimės ir pabudo... Žiuri, kad jis pinigų neturi ir ne girioj prieš užpuolikus stovi, bet šalinėj guli, o vietoj pinigų vyrų tėvas stovi su maišu ant rankos ir klausia: "Antanai, ką maiše neši?"

Epillogas.

Grįždami iš Strolių Antanas su Juozu užsidraudė, kad šiukštų niekam apie savo kelionę nepasakotų. Parėjusiu užmiršo maišus paslėpti. Atėjęs tėvas kelti ir, radęs tuodu maišus ant grendymo, manė, kad vyrai nak-

tyje nešė grūdus į smuklę. Užnyko juodu barti, išvagiavo, reikalavo pasakyti pas ką nešė grūdus ir dėl kokios priežasties, — žodžiu, namuose pasidarė pragaras. Po kelių dienų Antanas norėdamas, kad pakilusieji bariniai greičiau aptiltų, pasišaukęs du vienu tėvus nušaliai, pasisakė, kaip juodu su Juozu vaikščiojusiu Strolio pinigų ieškotų. Tėvas iš pradžių nenorėjo Antano žodžiams tikėti, tik atėjus žinia, kad Stroliaus vieną naktį kažinkas apie keturis akmenis išrausė giliaus duobes, apstojo vyrus ambrius. Kiškienė buvo žmona tyli ir gera, bet ji turėjo geras dukteris, kurioms neiškentė nepapasakojus vyrų darbų. Dukteris pasakė savo draugėms, ingraudindamos, kad tik kitoms nepasakotų. Nuo draugių sužinojo visa apygardė. Į savaitę jau visa parapija, kaip kirvio kirto, juokėsi iš Kiškių vyrų kelionės ir nepadėtų pinigų ieškojimo. Jaunieji, jeigu kuris ką neprotino dar rydavo, viens kitą koliodavo: "jau tu tai nei Kiškių Antanas — alio Strolio pinigų ieškoti!..."

Pastaba. Ši apysakėlė nėra tai vaidintuvė išsvajota, bet aprašyta faktas istorijinis, faktas tikras. Strolys dar pasakodavęs, kad jų sodžiūje kada tai labai seniai gyvenę kažinkoki Karveliai. Jie degdavę patašių ir vėdavę į Prūsus; iš to surinkę labai daug pinigų. Mirdami bevaikiais jie tuos pinigus užkasė į žemę. Sodžiūje apie tai visi kalbėdavę, bet nieks nežinodavęs kur tų pinigų ieškoti iki nebuvo likimo skirta juos surasti Stroliams. Paskiaus Strolys elgėtaudamas, kur eidavęs ten pasakodavęs apie tų pinigų suradimą, apie savo dalies žemę užkasimą ir t.t., bet nieks neatsiradęs taip gašlus, kaip Antanas, kad eit ir ieškot. Apie Strolio pasakojimų autentiškumą ir aš abejoju, bet kad Antanas su Juozu buvo tų pinigų ieškoti, tai faktas neuzginamas. Ši faktą man stigino keli Antano draugai, tik (iki koliai) Antaną kita pavarde pavadinau. Jo tikrąją galiąna būtų gauti, permainingas "Kiškys" galunė "kys" ir "ielius" o "s" ir "s", ir prie vardo sodžiaus "Naujiena" dar reikia pridurti mano gimto sodžiaus vardą. Galas.

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir iš-titrynau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučinos visiskai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimos šepetys. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c. ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York. Richter'io Congo Pilies yra geros nuo vidurin sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Dr. O'Malley, Specialistas.

RUPTURA

Išgydyta greitai, be pavojaus ir ant visados.

Be peilio ar operacijos.

Diržai numesti ant visados.

Visiškas gvarantuotas išgydimas rupturos (abiejų ličių), senų ar jaunų nepaisant, kaip ilgai sergate, gydas be peilio.

Dr. O'Malley naujas spąsabas gydymo yra visai nepavojingas, be piauštimo, be skausmo, be operacijos, be atsiaravimo nuo užsiėmimo.

Nereikia jokių diržų kada išgydan. Gvarantuojau užganėdinimą. Dėkingi žmonės prisuntinėja padėkavones kas dien. Suvirš 500 ligonių išgydžiau praeitą metą.

Dr. Alex. O'Malley
158 Washington St.,
WILKES-BARRE, PA.

Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma. Suviršum 30 metų daktaravimo. Mieste Wilkes-Barre mūsų glausnas ofisas. Prisiųsk 2c. markę, o gausi knygutę apie rupturą dykai.

Pasinaudokite!

Turime atspaudę šv. Rožančiaus tajemnyčias. Peniolika tajemnyčių kainuoja 10 centų. Kalbantieji rožančių tepasirupina parsitraukti tajemnyčias. Adresuokite:

čias. Adresuokite:

"Draugas"

314 E. Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

GERA PROGA.

Hotelis ant pardavimo.

Su visais įrengimais ir forničiais, taipogi su daugybė tavoro: šnapso, cigarų ir t.t. Prie namo yra geras štelbėlis, vieta labai paranki, nes ant kampo tarpe lietuvių ir kitų tautų. Savininkas priverstas parduoti dėl silpnos sveikatos.

Atsišaukti šiuo adresu:

John Hambosy,
188 Bennett St.,
Luzerne Boro, Pa.

(33)

Tikras Lietuviškas Agentas.

Malonus viengėnėli lietuvių ir lietuvių! Jei norit turėti lengvą ir laimingą kelionę į seną tėvynę Lietuvą ir nenori buti nuskriaustu atvažiuojant New Yorkan, tai kreipkitės tiesiog pas G. Bartasių. Jis visiems žinomas geras žmogus, užlaiko du ofisu: vieną Bostone, antrą New Yorke. Parduoda laivakortes ir visas pasaulio dalis ant draugių ir greičiausių laivų ir už pigiausias kainas. Siūtiame pinigų ir išmainome ant amerikoniškų. Parupiname guberniskus pašportus iš Konsulio. Parsamdome keleiviams kambarius dėl nakvynės ir suteikiame kiekvienam visokias svarbias žinias uždyk.

GEO. BARTASIUS,
Agentas,

261 W. Broadway, So. Boston, Mass
5 8 W. Broom str., New York City.

Wilkes-Barre Mine Drill Co.

Mēs padirbame visokios rūšies tušes. Jeigu nori sužėdyti darbo ir laiko, reikalauk

Papky's naujo patento pype maszinos,

257 E. Market st.
Wilkes-Barre, Pa.

Naujausias Importuotas Fonografas dykai.

Bus duotas kiekvienam kas asprita pas mus Rusiškė Tabako už \$5.00. Niekas ne žino daugiau nereikalaujam tik kad patartumėte savo draugams pirkti iš mūsų firmos tabaką. Šitas importuotas Fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę trūbą ir labai gerai skamba. Turėdami mūsų Fonografą galite surasti namie puikų muzikos kūrto. Užsukite tik malnėlę, uždešite voliką, ir galsite išgirsti gražiausias tautiškas, darbininkiškas ir kitokias dainas, ištrauktas iš operų ir operėčių, žaidimą visokių instrumentų pavienį ir orkestru. Klausant tai viskas bus malonu ne tik jums ir jūsų šeimynai, bet ir jūsų pažystamiems ir kaimynams. Mūsų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali būti. Mūsų duodame jums tą Fonografą suvis dykai. Prisiųskite tik 50c. markę ir mes atsiųsim jums geriausio Rusiškė Tabako už \$5. ir tą Fonografą drauge su volikais ir nurodymais, kaip reikia apsielti. Apturėje per Express, užmaksėte likusius \$5.00.

Si dovana yra suprantama ir puiki, nėra joks rizikos, teigi naudingas, pamatykite, kad busite užganėdinoti. Pasargai: prašome neapleisti mūsų firmos su kitom.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO., 111-115 P. 7th St., Dept. W. New York, N.Y.

Kritik ir Bibliografija.

Rygiškių Jono Lietuvų kalbos sintaksė. Pirmoji dalis. Seinai. "Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir B-vės" spaustuvėje 1911.

Šitas svarbus ir seniai laukiamas veikalas ėjo pirm to per "Vadovą". Kiekvienam lietuviui būtina reikia jį pasigaminti.

Lietuva pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą. Parinktieji skaitymėliai iš lietuvių raštijos apie Lietuvos metalikus ir jų dalis. Sutaisė Liudas Gira. Kaunas. Saliamono Banaičio spaustuvė, 1911. Kaina 35 kap. Šv. Kazimiero Draugijos leidinys.

Čia telpa daug trumpų raštelų apie Lietuvos metalikus žinomų mūsų poetų ir raštininkų: Duonelaičio, Mai-

ronio, Jakšto, Vaičiūčio, Jovaro, Margalio, Žemaitės, Šatrijos Raganos ir kitų. Ve lijam visiems šitą knygutę nusipirkti.

Redakcijos Atsakymai.

Tautiečiui, Haverhill, Mass. Sena istorija ir, kaip rodosi, asmeniškumai. Nėdėsimė.

E. Račiutei, Lewiston, Me. Apie tamstos tėvo, Juozapo Račio, mirtį žinia pavėlinta.

Teisme.

— Apskustasis, ar turi advokatą?
— Man advokatas nereikalingas, ponas teisėjau.
— Kodėl?
— Nes aš manau sakyti tik gryną teisybę.

Gera proga įgyti Lietuvišką koloniją.

Prie ežero "Lake Carey" netoli nuo Dypo, parduoda 117 akrų išdirbtos ir derlingos žemės su dvejais namais, tvartais ir gyvuliais: arklys, 9 karvės, 7 kiaulės, 150 vištų, pieno separateris, 3 aviliai bičių, 3 vežimai, pleškės, 50 kordų malkų, 20 medžių pyčių, 10 slyvų, 150 obelių, akėčios, žagrė, 15 akrų aržuolyno, 100 medžių riešutų ir visi žieminiai ir vasariniai javai. Savininkas į du mėnesius turi išvažiuoti, užtat parduoda už pigiausią prekę ir geromis išsimokėjimo išlygomis.

Kreipkitės prie advokato J. S. Lopatto,

48 Bennett Bldg.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kiekvienoje valstijoje rasi žmones, naudojančius Severos Vaistus.

"Jūsų vaistai pasiekė tikslą mano atsitikime". V. Kratochvil, Baneroff, Neb.
"Visi man prisistatė vaistai davė kuogeriausius vaisius". Jos. Lysek, Carneyville, Wyo.

"Severos Vaistai nuo kolieros ir Paliuosavimo išgelbėjo mano vaiko gyvastį". Stephen Treblik, Woodford, W. Va.

Jegu nupuolimas

nevisados reiškia senatvę, nes tankiai jis paeina nuo kepenų ir malimo organų nesveikumo, arba vėl reiškia kraujo silpnumą. Paragink kepenis, pilvą ir žarnas sveikai veikti; užlaikyk savyje gyvumą ir veiklumą, imant

Severos Gyvasties Balsamą

Senos ir silpnos ypatos
Silpnos motinos ir pailsusios moteris
Išblyškę ir be kraujo merginos —

Visi randa jame sveikatos ir gyvumo šaltinį.

Kaina 75 centai.

Severos Vaistai aprūpinti drukuotais lietuviškais paaiškinimais. Teisingą gydytojo patarimą kiekvienam suteikiame, kas tik parašo mūsų gydytojų Skyriui.

Nuo

nuraminimo sujudintų nervų, sustiprinimo pailsusios dirksnių sistemos, įėjimui sveiko, sudrūtinančio miego,

imk

Severos Nervotoną

Kaina \$1.00.

Ant

reumatizmo ir nugarkaulio skaudėjimo, štyvumo ir susitraukimo raumenių ir sunėrimų, aptinimo, uždegimo, išsisukimo ir užsigavimo

vartok

Severos Šv. Gothardo Alieju

Kaina 50 centu.

Parsiduoda visose užsitikėjimo vertose vaistinyčiose ir pas vaistų pardavėjus. Pirkdamas visados reikalauk "Severos" ir neimk kitokių. Persitikrink ar ant užvyniojimo yra pavardė:

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

IŠPARDAVIMAS AR NE, SIUTAI KAIP MANO "15. SPECIALS"

NIEKAD NEPARSIDAVĖ NEI CENTU PIGIAU, KAIP UŽ \$20. IR \$22.00.

Ir kuomet aš darau tokį statmentą, Jūs galite priimti jį už drausią, tikriausią teisybę.

Mano vasaros siutai — mėlyni ir gražiausios serge, kasmiro ir tropiškų vilnonių, audimų, pažymėti

\$15.00

išimtinai dėlto, kad mano krantuvė ant viršaus; dėlto, kad mano iškačiai yra apie viena ketvirtą kitų krantuvių; dėlto tik, kad aš reikalauju teisingos vietų didelės naudos.

Jie negali kitur parsiduoti už mažiau, kaip \$20. ir \$22, bet, kas dar svarbiau, jie neparsiduoda kitur už mažiau, kaip \$20. ir \$22.00. Šiandien užsiganėdink — Aš busiu, kad Jums patarnavus.

LOUIS ROSENTHAL,

ANT KIRBY'S KRAUTUVES.

Honover Brewing Co.

Grynas
Elius, Alus ir porteris.
TIKRAS LENKISZKAS LAGER.

Atkreipkite savo atidą į produktą, Jūsų tautiečio išdirbimą. Sandėliai Buttonwood, Wilkes-Barre ir Nauticoke, o bravoras Danville.

Emil Malinauskas, Manageris ir Prezidentas
Abu telefonai.

HEIGHTS DEPOSIT BANK

Kampas E. Market ir Hancock Sts.
WILKES-BARRE, PA.

Moka 3-čią nuosimtį nuo sudėtų pinigų ir ima pinigų ant sučėdyjimo nuo dolerio ir augščiau.

Siūnčia pinigų visai svieto šalis.

Atdara nuo 9-nių iš ryto iki 3-jų po pietų; subatomis — nuo 9-nių — 12 ir nuo 7 vakare.

Ideališkas Gerimas

karščiūose yra tas, kuris pilnai užgesina troškimą ir padarė gerą įtaką ant kuno sistemos.

Dauguma vasaros gerimų yra tik sunkenybė pilvui; saldūs, nesveiki ir visai netinka naudojimui.

Stegmaiero Export Alus

turite gerimą, geriaus prašalinantį troškimą, negu kiti — gerimą šaltą, atšviežinantį ir gelbstantį jūsų sveikatą.

Užsisteliuok baksuką. Gryno maisto ženklas ant kiekvienos bonkūtės.

STEGMAIER BREWING CO.

Wilkes-Barre, Pa.
Naujas telefonas 977
Bell telefonas 422

Plymouth National BANK.

Kapitolas su pėrviršiu \$165.000.00.

Šitoji Banka prižiūroma Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nušimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite, iždininkas.
Mandagus patarnavimas.

First National Bank

PUBLIC SQUARE
Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITARY

KAPITOLAS \$375,000.00
Pėrviršis ir nepadalyta nauda 490,000.00

Už sudetus pinigus moka 3-čią nušimti.

WM. S. Mc. LEAN, President,
FRANCIS DOUGLAS, Cashier.

Užsirašykite

„DRAUGA“

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Iždirbejas

visokių ženklu draugystem. o ypatingai: karkadų guzikų metalia, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, vėliavų ir karunų.

Man pavestus darbus atlieku artistškai.

M. A. Norkunas

162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MASS.

SWALM HARDWARE CO.,

21 North Main St., Pottsville, Pa.
Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Juozas Szukis,

Geriausias Lietuvis

FOTOGRAFISTAS,

Naujas Telefonas 1070-B.
20 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Merchants Banking Trust Company,

Mahanoy City, Pa.

Turi Kapitolo su nnošimčiais

\$190.000.00.

Sudėtų pinigų

\$700.000.00.

Mės vedame visokią legalią biznį.

Mūsų bankoje galima susikalbėti: lietuviškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

JOHN J. MEYER, Kasininkas.

Office New Telephone 37.

Residence 1100.

Lietuvių Advokatas.

Jonas S. Lopatto

47-48-49 Bennett Building,
Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTA 1864.

KAPITOLAS \$100.000.00.
PĖRVIRŠIS \$250.000.00

Didžiausia ir saugiausia Banka mieste.

Moka 3 nušimčius nuo sudėtų joje pinigų.

UNION TICKET AGENCY.

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Viseje Apiklėnėje.
Agentūra Laivakortų ant Geriausių Laidų.

Siunčia pinigus kas dien ir visas dalis svieto; taipgi perka ir išmaino visokių pinigų. Išdirba visokių dokumentų Amerikos ir Lietuvos teisumėse. Ofisas atidarytas kas dien nuo 9-tes iki 5-tes val. vak.
Nedėlioj: nuo 10-tes iki 5-tes val. vak.

Adolf Blau,

Union Ticket Agency,
203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
Taipgi turime savo krautuveje daugybę visokių maistinių ir svietiškių karnų visokiame kalbės.
TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662.

FABIOLE,

garsi kardinolo Wisemano apysaka.
Vertė VYTAUTAS.

Kaina \$1.00.

Imantiems daugiau kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis. Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,
312 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

—NAUJA KNYGA—

BIBLIJA

arba sv. Raštas išleistas.
Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.15 persiuntimui.

Adresas:
REV. S. PAUTINIUS,
Mahanoy City, Pa.

Wilkes-Barre

Deposit & Savings

BANK,

71 PUBLIC SQUARE,
WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas - \$150.000

Pėrviršis - \$450.000

Depozitai - \$2.625.000

Moka 3-čią nušimti nuo sudėtų joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietu, savaitomis nuo 9-12 vidurdienyje ir nuo 7 val. vakare iki 8.

Galima susikalbėti lenkiškai ir lietuviškai.

J. F. Gillis,

Pas ji galima gauti visokių torielku, blūdų, stiklu, puodų, liampu ir visokių virtuvei reikalingu daiktų. Yra iš ko pasirinkti. Ateikite persitikrinti.

102-104 S. MAIN ST.,

WILKES-BARRE, PA.

L. RAUCHUT

Dirbtuvė Uniformu ir visokių reikalingu daiktų draugijoms ir nrkiestroms, uždėta 1887 m. Dirbame teipgi vėliavas, kukardas, arnotus, kapas ir t. t. Reikalaukite iliustruoti katalogu.

1520 N. 4 gatvė

PHILADELPHIA, PA.

Bell Phone 4858 D. KENSINGTON.

Dr. IGNOTAS STANKUS M.D.

Pabaigęs daktarį šią mokslų universitetą valstijoje Indiana ir baigęs kvotimus augėliausioje ir jau paskutinėje mokykloje New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL, kurioje specializavosi išlavina gyvyje visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgavo vardą augsto, didžį daktarą. Dr. IG. STANKUS, per kiek laiko buvo iustatu daktaru Indianapolio, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduotį kuogeriausiai ir užganėdinausiai, dabargi pasižventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiningus daktarus, įrengė savo ločną naminių ligonbūti ir:

KVIEČIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubiai kreipkis pas mane ypatingai arba laisčiau, o būsi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neįsagydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augėsią mokslą, tasi pagelbėsiu ir autiškiu tikrai b-olišką ir gėdį šią rodą. Kiekvienas iš atsigavusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnę daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI
Nuo reumatizmo, skandėjimo ir gėlmo aparių, kaulų, strėnų ir žonų; nuo visokių kranų ligų, užkietėjimo ir neveikimo vidurių, išdėtimo, kūno nesiėjimo, visokių apugų, dederinių ir silkinimo plaukų galvos skandėjimo, nuo širdies ligų, imetų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drebejimo aparių, nemiegojimo ir išgėdijimo; nuo gėto nuliemo, sunkaus kvėpavimo, persilimo ir nuo visokių alogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškių ligų ir visokių kitokių nusilpėjimų sveikatos. Taipgi nuo visokių moteriškių ligų, skausmingų mėnesinių, baltųjų, tėtėjimo ir gumbo ligų.

TURIU SPECIALIŠKĄ DIPLOMĄ DEL DARYMO OPERACIJŲ
Ištikus būtinam reikalingumui operacijų, kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio sėlytyje ir visokių skmenų, skandulių ir gūgų, ar tai būtų pšlėtyje, inkstose, kepenyse ir žarnose, vinka tą su pėgelba operacijos galima pašalinti kuogeriausiai ir už menką mokesčį. Dabau taingai operacijas ant kaulų, emegonų, grogų ir lytiškių organų, kaip vyrų taip ir moterų. Išt esina pritrauktas rankas ir kojas. Išgydau su naujaisio būdo operacijas rupturą už ženką prekę. Patal kreipkitės kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pridėti ypatingai, tai pasakykite ką skauda ir kokius nevelkumus jaučiate savyje, o aš suprasu ir ištyrę duosiu rodą, o jeigu reiki, prisieju ir gydoles, kaip toli negyvestumėte: Amerikoje, Anglijoje, Kanadoje ar kitose šalyse. Atsilankantiems ypatingai ir dėl operacijos, turin savo naminių puikų ligonbūti.

BIEDNUS GYDAU DOVANAI

Dr. IGNOTAS STANKUS 1220 S. Broad str., PHILADELPHIA, PA.

Valandos Ofiso: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p.p. ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėl: nuo 1 iki 3 vak.

IŠEJO IŠ SPAUDOS DAILUS SCENIŠKI VAIZDELIAI VARDU

„Degtine“ ir „Katrute.“

KAINUOJA PO 10 CENTU.

Galima gauti

„Draugo“ Spausstuveje.

PIRKITE LABAI NAUDINGAS KNYGUTES

PO VARDU

„Naminis Vaiku Auklėjimas“

IR

„Katekizmas Apie Alkoholiu.“

Kainuoja po 12c. su persiuntimu. Pelnas eis insteigimui našiaičiu prieglaudos. Galima gauti pas

Kun. A. Staniukyną,

4557 So. Wood St., CHICAGO, ILL.

JONAS KARBAUSKAS

Drabužių, čėveryku ir vyrų galanterijos krautuve.

Turi gerą patyrimą vaizboje ir parduos tau viską pigiau, negu užmokėtum už tą patį daiktą dideliame mieste.

Pirkdami pas Joną Karbauską, galite suėdyti pinigų, nes nereiks mokėti už stryktarį ir nereiks toli važiuoti.

Main str., Nanticoke, Pa.

The BENEFICIAL SAVINGS FUND SOCIETY

1200 ir 1202 CHESTNUT STREET,
PHILADELPHIA, PA.

Uždėta 20 dieną Balandžio 1853 metuose.

Nuošimtis 3.65 metams.

PAMATINIS KAPITOLAS --- trylika milijonu dolerių.
SUDETU PINIGU --- vienuolika ir tris čvertis milijono dolerių.

PĖRVIRŠIS --- vienas ir viena čvertis milijono dolerių.
Depozitoriu suviršum trylika tukstančių asmenu.

DEPOZITUS PRIIMAME PER LAISKUS.

IGNOTAS J. DOHAN, Prezidentas.

ANDRIUS J. KEEGAN, Vice-prezidentas.

ALFRED J. MURPHY, Sekretorius ir Kasininkas.

ANTANAS HURST, Esq., Patarejas.

Lietuviškų Šv. Kazimero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Lietuviškosios Sesers priima pas save mergaites mokimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie regulieriškojo mokslo, arba ir atskirių, yra mokinama, muzika, pašymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,

ST. CASIMIR'S SEMINARY,

6700 Rockwell St., Chicago, Ill.

GLENON'S

Alus Isz Pittstono vertas

Gerimo.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta praistais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo išnuodijimo kraują arba sypiti, nubėgima sieklus, patroitus styprbe, pušius ir kitus išmetimus, negromulavima, patroitus styprbe, pylva, klapieni, inkatu ir pusies ligas, rumaizma, gonorrhoea arba triperi, naujai įgautas lygas, strictura ir vyas vyrų lygas, gal buti išgydomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakia jums kodėl jus kentat ir kaip gallet galutinai išgydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parakia per Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejimu tu, specialiaisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vėsi dykai, užmokam už pacho, ing užpėčėtita konverta. Nesinuk nekokių pinigų, tyk parasiik sava varda, ir adresa ant žemias paduotu kupponu, katru siusk mums šendena.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., 1 905 22 Fifth Avenue, Chicago

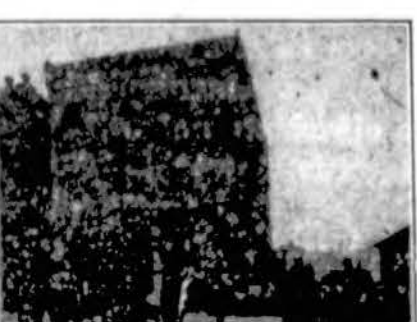
Godotinas Tauslata: Pagal Tamistos prižadieja, aš noriečiau jog Tamista prisistatumei man vyasai dykai vėna jusn knyga del viru.

Vardas.....

Adresas.....

SECOND WARD HOTEL

Frank Burba Savininkas.

Geriaus Importuoti ir naminiai Vynai, Likieriai, Alus, Cigarai ir t.t.
454-456 MAIN ST.

Pirmos klesos karietos ir arkliai parsamdymui ir grabinio ofisas prie Russell gatvės.

EDWARDSVILLE, PA.

Naujas telefonas 8041.
Bell telefonas 9294-R.